

РІК LXVI, Ч. 11

ЛИСТОПАД – 2009 – NOVEMBER

№ 11, VOL. LXVI

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944
Виходить раз у місяць

СУА – неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью Йорку

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

“OUR LIFE”

Published since 1944
Non-profit organization

Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

PIK LXVI

ЛИСТОПАД

Ч. 11

Редактор – Тамара Стадниченко

Відповідальна за україномовну частину журналу – Лідія Баб'юк-Слиж

Редакційна колегія:

Маріянна Заяць (з уряду) – голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як, Ася Гумецька, Христя Швед,
Марта Тарнавська, Вірліана Ткач, Наталія Даниленко,
Мовна коректа – Святослав Левицький

Адміністратор: Наталія Дума (год. праці – 8:30-2:00)

Адреса адміністрації і редакції:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
Тел.: (212) 533-4646 Fax: (212) 533-5237

Річна передплата в США

Для членів СУА \$30.00

Для інших передплатників \$40.00

Поодинокі числа \$3.00

В країнах поза межами США US \$50.00

VOL. LXVI

NOVEMBER

№ 11

Editor – Tamara Stadnychenko

Contributing Editors:

Marianna Zajac – UNWLA Inc. President
Lidia Babiuk Slysh
Martha Bohachevsky Chomiak, Assya Humetsky,
Christine R. Shwed, Marta Tarnawsky, Virlana Tkacz,
Natalia Danylenko

Administrator: Natalia Duma (Office hours – 8:30-2:00)

Editorial and Administration Office:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
Тел.: (212) 533-4646 Fax: (212) 533-5237

Annual subscription in the USA for UNWLA members \$30.00

Annual subscription in the USA for other subscribers \$40.00

Single copy \$3.00

Annual subscription in countries other than USA US \$50.00

ЗМІСТ – CONTENTS

Маріянна Заяць. Ділимося вістками та думками.....	1
Із спогадів Ліди та Орісі Лукашевич. Голгофа родини Лукашевичів. (Продовження)	3
Раїса Іванченко. Осінь	5
Лідія Слиж. Маруся Чурай	6
Ярослава Панчук. Жіночий альманах “Перший Вінок”	9
Ярослава Панчук. Історія журналу СУА “Наше Життя”	10
Наукове дослідження діяльності СУА. Інтерв'ю з Іриною Кожулап	12
Наша обкладинка	15
Любов Долик. Вітер	15
Ліліана Косановська (Вірш)	15
Марта Тарнавська. Діти (Уривки із щоденника)	16
Дмитер Слутий. Пригода в дорозі (Гумореска)	18
Marianna Zajac. Sharing Thoughts, Views, & News	19
Honorary President Iryna Kurovuykyj Elected Co-chair of CoNGO	20
Welcoming New Members at Large	21
Our Cover Artist	21
Roxolana Yagymovych. Marie Halun Bloch	22
Anna Macielinski. Welcome to Branch 132	24
Віра Крива. Відзначення Дня Союзянки	26
Відійшли у Вічність	28
Христя Швед. Лев і Мишка	34
Ihor Magun. Overactive Bladder	36
Пожертви і подяки	27,30, 32

На обкладинці: Олександра Ісаєвич-Мейсон. “Ніч за вікном”.
Офорт, акварель, папір.

On the cover: Alexandra Isaievych Mason. *Night Beyond the Window*. Etching and watercolor on paper

Підписано до друку 26 жовтня 2009 р.

Маріянна Заяць, голова СУА. Тамара Стадниченко, редактор.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів.

За точність викладення фактів відповідає лише автор.

Редакція зберігає за собою право на мовне редагування і скорочення матеріалів.

Рукописи, які не були замовлені редакцією, не повертаються.

При передруці обов'язково подавати джерело – “Наше Життя”.

В публікаціях журналу редакція дотримується правопису Г. Голоскевича.

“OUR LIFE” (USPS 414-660) is published monthly (except August) by
Ukrainian National Women's League of America, Inc.,
203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to

“OUR LIFE”, 203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2009 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Друковано в COMPUTOPRINT CORP.

1360 Clifton Ave., #402, Clifton, NJ 07012

Tel.: (973) 574-8800 Fax: (973) 574-8887 e-mail: computopr@aol.com

Subscription fees for UNWLA members are included in annual dues.

Subscribers who are not UNWLA members should send annual subscription fee directly to

UNWLA, Inc.

203 Second Avenue, New York, NY 10003

ДІЛИМОСЯ ВІСТКАМИ ТА ДУМКАМИ...

Ще перед проголошенням незалежності України в 1991 році в малих містах Західної України жінки формували незалежні групи, демонструючи свою потенційну силу, таким чином кидаючи виклик Радянській політичній системі. В грудні 1991 року в Києві був офіційно відновлений Союз Українок України, і представники його відділів проголосили, що вони є спадкоємцями Союзу Українок, який існував в Україні з 1917 року, але був ліквідований більшовиками. Союз Українок України схвалив, що духовність і християнські моралі, які були знищені в часи соціалізму, повинні бути знову відтворені в суспільстві, і що Союз Українок може допомогти у вихованні національної свідомості громадян незалежної України, – громадян, які фізично і морально здорові. Під час відвідин осередків Союзу Українок Львівщини та Івано-Франківщини нам розповідали і ми на власні очі бачили, як ця праця втілюється в життя.

Зустріч з представниками Союзу Українок України у Львові. Перший ряд (зліва): Маріянна Заяць (голова СУА), Ольга Пастушенко (голова СУ Львівської округи), д-р Марія Фуртак (заст. голови СУ Львівської округи), Алена Пашко (Почесна голова СУ України), Віра Кушнір (вільний член Екзекутиви СУА). Другий ряд: Дарія Дроздовська (кореспонденційний секретар СУА), Алла Дебелюк (член СУ м. Київ, члени СУ Львівської округи).

У квітні 2009 року Львівська округа СУ розпочала програму надання інформації жінкам з медичних і соціальних питань в тих містах і селах, де така інформація відсутня. Особливо стараються допомогти жінкам, які проживають в сільській місцевості і де надання медичної допомоги менш доступне. Охоплено такі сфери допомоги: медична, консультативна, психологічна, а саме – проблема алкоголізму та наркоманії, забезпечення щорічного медичного огляду жінок в сільській місцевості (мамограма), а також дискримінація жінки в праці і т. д. Протягом перших 45-ти днів цієї програми було отримано 200 телефонних дзвінків. Дана програма проходить під наглядом Ольги Пастушенко, голови Львівської округи Союзу Українок та доктора онколога Марії Фуртак, її заступниці. Ці жінки добровільно віддають свій час і їздять на зустрічі з жінками різних міст і сіл.

Львівський відділ Союзу Українок спонсорує щорічну науково-практичну конференцію для студентів університету. У 2009 році відбулася конференція на тему „Національна ідея – вчора, сьогодні, завтра”. Студенти представляли свої пропозиції, згадували визначних історичних національних героїв України, які служать для нас прикладом високої ідейності та високих ідеалів. Керуючись їхніми принципами, ми сьогодні прийдемо до стабільності незалежності України, що і допоможе нам розв’язати існуючі проблеми в державі. Наприкінці конференції студенти заповнили, що кожен з них буде продовжувати свою працю на високому духовному і національному рівні.

У 2008 році Івано-Франківська округа Союзу Українок провела конференцію на тему „Український жіночий рух – історія та соціокультурна перспектива”. У вступному слові голова округи Уляна Шведюк однозначно ствердила, що Союз Українок має одну мету – розвиток своєї держави України, і члени організації присвячують цій меті свій час і свою енергію. З 1991 року Союз Українок

функціонує згідно поставленої перед організацією метою. Під час конференції у своєму слові Ростислава Федак, заступниця голови Союзу Українок України, наголосила, що членство організації повинно плянувати щоденну працю так, щоб дістати визнання у громаді, бути прикладом для інших, а стиль праці і цілі Союзу Українок заохотять місцевих керівників застосувати досвід СУ в своїй праці.

Від 2007 року Коломийський осередок Івано-Франківської округи СУ щороку проводить захід під гаслом „Українську книжку – в кожную школу, дошкільний заклад міста і району”. Кожного року Союз Українок вибирає одного письменника або поета, ювілейна дата якого припадає на даний рік. Потім розповсюджуються його книжки серед шкіл району. Тепер в процесі інший важливий проєкт: збирання і документування для історичних архівів інформації про відомих жінок Коломийщини – патріотів, мистців, вчителів, лікарів тощо.

Ці кілька прикладів знайомлять нас з різними ділянками праці Союзу Українок України: культурною, історичною, патріотичною і практичною. Ми хвалимо і цінуємо їхнє посвячення. Нам було надзвичайно приємно познайомитись з керівництвом та членами цих двох округ Союзу Українок України. Плянуємо і надалі спілкуватися з ними і обмінюватися ідеями та інформацією.

Маріянна Заяць, голова Союзу Українок Америки.

30 вересня моя найдорожча Мама, Анна Кусевич Кальба, відійшла у вічність. Надійшла величезна кількість співчуттів, і я щиро дякую всім за Ваші щирі вислови. Мамина смерть утворить глибоку прогалину в житті моєї родини, в моєму житті. Відносини між мамою і донькою особливі, які формують, хто ти є.

У 1929 році Мама з родиною у п'ятирічному віці прибула з України (Стоянів, Радехівського р-ну) до Монреалю, Канада. Своє родинне життя у Канаді Мама почала в час Великої Депресії. Мій дідусь Григорій розпочав обов'язки голови родини в цій новій країні, працюючи власником продуктової крамниці. Мама розповідала, що підприємство Діда довго не існувало, тому що її Тато дав необмежений кредит для потребуючих у своєму сусідстві. Урок Маминих батьків навчив її і Мама передала його нам: що родинне життя і піклування про інших було найважливішою вартістю і прикладом, яких треба дотримуватися. Мама була розумною, з сильним характером, лояльною і люблячою особистістю, яка передала любов до громади, до Союзу Українок Америки, любов до української культури своїм дітям. Вічна Їй Пам'ять!

Під час перебування у Львові я одержала збірку віршів, написану учасниками обласного фестивалю-конкурсу Львівського відділу Союзу Українок під назвою „І слово, і пісня, Мамусю, Тобі...” – в честь Дня Матері. І хоч тепер не травень, я б хотіла процитувати вірш Мар'яни Карської, учениці 7-ої класи з Сокальського району.

Вінок пошани

*Мамина душа, мов цвіт лілеї:
Чиста і прозора, як сльоза!
Коли важко, пригорнись до неї,
І вона промовить: – „Донечко моя”.*

*Серце в мамі – це промінчик сонця,
Що так гріє й обнімає світ.
Очі – два засмучені віконця.
Й погляд, що спинивсь біля воріт.*

*Руки ніжні, ласкою зігріті,
Пахнуть хлібом, щедряться добром.
І слова, в науку переліті,
По життю ідуть твоїм слідом.*

*Добрий Ангел, що злетів із неба,
Мама поруч завжди день при дні.
Молиться щовечора за тебе,
Просить добру доленьку тобі.*

*І нема ріднішої на світі –
Вічний образ святості й краси.
Мамо! Шану вам складають діти
Нині, вчора і на всі віки.*

**Прощу прийняти побажання від Екзекутиви СУА з Днем Подяки Вам і Вашим родинам.
Подякуймо Богові за всі ласки, які ми одержали цього року.**

ГОЛГОФА РОДИНИ ЛУКАШЕВИЧІВ

(Продовження. Початок у ч. 10)

Празник в с. Сороки на Івана Хрестителя, 1946 р.

Влітку 1952 року сталася радісна подія. Ми отримали листа зі Львова від тети Лізи, в якому була адреса нашого тата, написана його рукою. З радості мама припала устами до клаптика паперу і крізь сльози пише татові листа в заполярну Інту, Комі АССР. Через три місяці ми отримали першого листа від тата. Лист був дуже покреслений цензурою, але ми все ж змогли зрозуміти, що тато як арештант дуже тяжко працює і дістав двосторонню пахову грижу. Писати татові дозволяли лише двічі на рік.

Нарешті після наших безперестанних листів – скарг, прийшов лист до мами, щоб приїхала в м. Хабаровськ, де їй повідомлять про долю її синів. Боячись за мамине здоров'я, поїхала найстарша сестра Дарця. Їй сказали, що після суду наших трьох братів розстріляли 15 березня 1951 року. Мамі сестра сказала, що братів вивезли у далекі табори без права переписки. В листі до тата мама пише: «...одні ліки маю на мою зболілу душу, як заплачу... Прошу лишень Господа, щоб допоміг нам всім зійтись, поговорити, а тоді вже можна й вмерти... жаль стисне серце, як подумаю, що десь мої бідні хлопці далеко у світі на тяжкій роботі... За що треба нести дальше і дальше той біль? Чи донесу його? Чи впаду під його тягарем?... Але чекаю, може Господь милосердний зглянеться і поверне

мені вас усіх. А може мені доведеться залишитися тут і не побачити вас, мої кохані?»

Мама дуже багато працювала: прала халати в магазині, прибирала в конторі, вночі працювала сторожем дорожнього моста. Та все одно ми голодували, навіть, маючи невеличкі гроші, які тато прислав із свого малого заробітку. Коли приходила сувора зима, нам ставало ще важче. Кімната не була придатна до зими. Не було чим палити. Мама з 12-літньою Лідою ходила за два кілометри по тріски на пилораму. Ліда з того часу має горб, скривлений хребет. Від недоїдання діти хворіли цингою. На всю родину ми діставали від сусідки одну літру молока щоденно. Оріся якось несла молоко, спіткнулася і впала, розливши молоко. Від плачу, що всі будуть пити небілений чай, оченята цілком запухли. Інколи на свята до нас приходили пакунки від бабці і маминої сестри Меланії з Коломиї. В 1953 році мама пише в табір до тата: „як подумаю про вас усіх, то мені здається, що нам найліпше, бо маємо святочні ласощі: пасочка, яечко, маленька шиночка та ковбаска, які прислали з Коломиї”.

Приходили до нас сусідки-українки, згадували про Україну, розповідали про свої жахливі поневіряння, страшні долі близьких і зруйновані домівки. Ми всі слухали і плакали разом з ними.

*Наталія Лукашевич з внуками: Олесем, Мироном і
Ляркоком (всі три були розстріляні в 1951 р.)*

Ми, діти – Ліда, Зеньо і Оріся ходили до школи в м. Бикін за 3 км від нашого поселення. Одного разу, коли старші сестри пішли на роботу, а молодші до школи, Ліда, що вчилася в другу зміну, побачила, що немає хліба в хаті. Вона була голодна і клякнула до милитви просити Бога, щоб хліб був хоч на сніданок. В той час мама пішла в магазин здавати халати, які вдома прала. Там зустріла вдову Лізу, яка, розуміючи мамине становище, віддала їй кусень хліба.

Сестра Віра важко працювала і погано харчувалася, перемерзла і захворіла туберкульо-

*Оріся і Зеньо Лукашевичі на засланні в м. Бикін
Хабаровського краю, 1951 р.*

зом. Незадовго і сестра Ліда захворіла нирками. Хворіла довго та з Божою поміччю виздоровіла.

Місцеві люди називали себе росіянами, але при розмові признавалися, що їхні діди і прадіди – вихідці із Східної України. Вони були вивезені ще за Катерини II-ої. Наш сусід Іван Крячик розповідав, що його предки поселилися тут після ліквідації Запорізької Січі. Вони забули свою мову, бо школи тут лише російські. В місті Бикіні була військова частина, в якій служили хлопці з України. Сестра Віра познайомилася так з Миколою Фещуком з Волині. Молодята вирішили одружитися. Вірця шле телеграму до тата в табір і просить благословення на шлюб. Отець Ревть – священик з Перемишля дає їм шлюб. З Віри зняли спецпоселення і вона їде на Волинь до батьків чоловіка. Микола залишився ще на рік дослужувати в армії.

Після смерті ката Сталіна з нас усіх знімають спецпоселення і ми стаємо вільними. Швагер Микола бере відпустку, повертає за Лідою і їдуть до бабці Марії в Коломию. Ліда там залишається. Тато пише з Інти дуже оптимістичного листа, що, згідно нового закону, мама може взяти арештанта на поруки і тато зможе жити поза зоною без права виїзду. Яка то була радість, що ми зможемо цілою родиною бути разом. Збираємось в дорогу. На поїзд не вистачає грошей. Мама все, що може, спродує. Частину грошей присилає тато. Ми, діти, тішимося, що їдемо з Азії в Європу, ближче до рідної України. Мама переживає, хворіє, дістає сердечні приступи. Подорож до Інти тривала 10 довгих днів.

Приїхали ми в червні 1956 року. На двірці в Інти нас зустріла українська родина Кривоносів. На другий день мама зайшла в кабінет начальника і написала заяву, що бере тата на поруки. Незабутнє враження справило на нас, дітей, коли ми з хвилюванням підходили до колночих дротів табору суворого режиму. І от, нарешті, батько вийшов до нас. Високий, дуже худий, в чорному робочому костюмі. Ми всі цілувалися і довго плакали... Не бачились 7 років. Українка Ірина Кулик дозволила нам жити в її мешканні (20 кв. м). Тато влаштувався на роботу сторожем на 15-ту шахту. Дарця пішла працювати в котельню. Незадовго нам дали маленьку кімнату з кухнею. Здавалося, що ми були щасливі, хоч повноти щастя не відчували, бо з нами не було трьох наших братів. Вечорами татко розповідав про свій арешт, про те, як

загинули старші брати, розстріляні у 1951 році в тюрмі м. Львова. Товариш брата п. Пахолок, що теж був ув'язнений, оповідав татові, що брати вмирили зі словами на устах: „Слава Україні!” Мамі про братів не говорили нічого. Тато розповідав про допити в таборах, про всі пониження, які переніс, про те, як зривали чекісти священникам хрестики з шиї, як відбирали молитвеники і не дозволяли молитися. Але християни потайки знову і знову робили собі з ниток хрестики і вервиці. Один раз татові підклали гарне червоне яблуко. Тато подивився на нього і відчув, що їсти його не можна, бо якось випадково почув, як енкаведисти говорили про нього: – „Долго живьёт старік”. Господь оберігав тата. Всі свої муки і поневіряння батько поборював тільки завдяки сильній і глибокій вірі в Бога. На допитах НКВД звинувачували тата в таких справах, в яких побожна людина, не то що священник, участі брати не міг. Йому закидали, що він є агентом Ватикану і посилав сина на розправу з Галаном. Вже в той час усі добре знали, що справа Галана була сплянована в Москві, в КГБ. М. Довірак пізніше описав в своїй статті „Убивство Галана розроблялося в Москві”, а виконавцем його вбивства був Стахур. Коли у Львові Стахура брали на розстріл, то він кричав: – „Ми з вами так не домовлялися!!!” Про це говорили в'язні тюрми на вул. Лонського.

В своєму житті батько мав багато провидінь. Одне з провидінь батько мав в тюрмі

на Лонського. Одного разу, коли він широко молився, побачив на стіні образ Найсвятішого Серця Ісуса. В камері з татом було ще 5 чоловіків, ніхто образа не бачив, а коли стали на батькове місце, то всі побачили. Почали молитися. Чекісти заметушились, терли стіну щіткою, білили, та образ не зникав. Тоді арештантів перевели в інші камери. Це провидіння тата весь час підтримувало в душі та додавало сили покійно переносити всі знущання і болі.

В Інті тато вчив нас катехизму, молитов, вчив бути милосердними, робити добро. Тато знав багато переписів з народної медицини і фіто терапії, то взявся нас оздоровлювати.

Як ми тішилися, що всі разом святкуємо Різдво Христове! На жаль, воно було і останнє. Тато був з нами 5 місяців. Хтось доніс, що тато в сусідстві охрестив дитину. Приїхав „чорний ворон” і тата забрали. Ми з мамою знову шукаємо комендатуру, розпитуємо за тата, і знову колочі дрти, і знову табір суворого режиму. Здоров'я мами почало погіршуватися, діставала серцеві напади. Перед відправленням тата в табір м. Воркути він просить дозволу попрощатися з родиною. І ось несподівано тато приходить з конвоїром додому. Орися була вдома сама, тато просив конвоїра почекаати, поки прийде мама з магазину, та той категорично відмовився і погнав тата на етап.

Закінчення в наступному числі.

Раїса Іванченко

ОСІНЬ

Осінній вітерець тихенько роздягає
Заснули яблуні в пожовклому саду.
Під ноги їм доріжки розстеляє,
Щоб обійти в зимові дні біду.

Кружляє падолист – вінець весни святкує.
Вінець кохання – і життя вінець.
Дощами крадеться, морозами чатує,
Щоб нагадати: є всьому кінець.

І думаєш собі, чи ти знайшов дорогу,
Щоб в судний день по ній до Господа прийти,
Чи ти зігрів чиясь хатину вбогу,
Чи словом чиясь душу просвітив?

Чи запалив ти вогнище в пустелі світу,
Щоб освітити людям шлях до висоти,
Щоб спалахнули голих яблунь віти,
І зорепади звали до мети.

Осінній вітер тихо думи підганяє.
Осінній дощ з доріг змиває пил життя.
Й стороннім оком вже минуле виміряєш,
І душу рве прозоріння й каяття.

МАРУСЯ ЧУРАЙ

В історії української культури є ще чимало недо-сліджених сторінок і нерозкритих таємниць. Ми не знаємо ще багатьох поетів, композиторів, авторів чудових творів, які й досі побутують в народі. Є в нашій культурі живі скарби, що від покоління до покоління йдуть по землі, огортаючи глибинним чаром людську душу. До таких скарбів належить і українська народна лірична пісня. Імена авторів народних пісень розгубила історія так, що навряд чи знайдемо імена тих, чия творчість, ставши народною, вітє по сьогодні.

Нині майже забуто ім'я легендарної поетеси, композиторки та співачки Марусі Чурай, про яку ходить багато легенд і переказів. Ще в минулому столітті в літературі точилися суперечки навколо цієї постаті. Одні твердили, що Маруся Чурай є історичною особою і приписували їй авторство багатьох популярних пісень. Зокрема таких, як «Ой не ходи Грицю...», «Засвіт встали козаченьки...», «Віють вітри...». Інші заперечували це. Ці суперечки тривають і нині. Хто вона, Маруся Чурай? Витвір народної фантазії, чи історична особа? Перекази про легендарну українську дівчину цікавили багатьох істориків, письменників і драматургів. Так 1839 року російський драматург О. О. Шаховський видав історичну повість «Маруся – малоросійська Сафо», очевидно, використавши розповіді й фольклорні матеріали Г. Ф. Квітки-Основ'яненка, з яким зустрічався під час свого перебування в Харкові.

Український письменник і драматург Г. М. Бораковський (1846–1890) створив історичну драму «Маруся Чурай – українська піснетворка», в основу якої поклав оповідання старого полтавського козака. Останнє підтверджує український бібліограф та літературний критик

М. Ф. Комаров (М. Комар), який зазначає, що «фабулу цієї драми автор взяв з народних оповідань про те, що ще за Богдана Хмельницького жила на Україні дівчина Маруся Чурай, котра дуже гарно складала пісні...»

Документально історичність особи Марусі Чурай поки що нічим не підтверджується. Автографи пісень, які їй приписують, нам невідомі. Записи народних переказів, що ними користувалися автори XIX століття, до нас не дійшли. Чи існувала справді Маруся Чурай, чи це лише збірний образ, створений народною фантазією і зафіксований у працях вчених, у творах

письменників і поетів? Дати категоричну відповідь на це питання поки що неможливо. Доки не будуть знайдені відповідні документи, все, що стосується Марусі Чурай, межує з легендою.

Маруся Чурай, як твердить О. Шаховський, народилася у Полтавському посаді, в родині урядника Полтавського добровільного кінного козацького полку Гордія Чурая 1625 року. Будинок Гордія Чурая стояв на березі Ворскли, недалеко від того місця, на якому 1650 року було засновано полтавський Хрестовоздвиженський монастир, що зберігся до наших днів.

Батько Марусі був людиною хороброю, чесною. Він палко любив свою Батьківщину й ненавидів її ворогів. Якось, під час сварки з одним шляхтичем, не витримавши його знущань з народу, він вхопив із піхов шаблю і зарубав шляхтича. Після цього Гордію Чураю довелося тікати з Полтави. Він подався на Січ, пристав до гетьмана нересторованого козацтва Павлюка (Бути) і разом з ним брав участь у повстанні проти польської шляхти. У битві під Кумейками козаки зазнали поразки. Гордій Чурай разом з козацькою старшиною потрапив до рук поль-

ського коронного гетьмана М. Потоцького. Полонених привезли до Варшави і там стратили.

Відважний урядник користувався у полтавчан великою шаною і любов'ю. Не випадково народ склав про нього пісню:

*Орлику, сизий Орлику, молодий Чураю!
Ой забили ж тебе ляхи та в своєму краю.*

Після смерті Гордія Чурая його дружина Горпина залишилася удвох із дочкою. Полтавці оточили їх теплотою й увагою. Цьому значною мірою сприяла і обдарованість Марусі. Дівчина з чарівною зовнішністю й добрим серцем, Маруся мала гарний голос і чудово співала пісні, які сама складала з різних приводів.

Один із сучасників Марусі, висловлювання якого наводить О. Шаховський, зазначав, що «чорні очі її горіли як вогонь у кришталевій лампаді; обличчя було біле, як віск, стан високий і прямий, як свічка. Голівку дівчини покривало розкішне, чорне як смола, волосся, заплетене ззаду в густу широку косу до колін. А голос... ах, що то за голос був! Такого дзвінкого і солодкого співу не чувано було...».

Певно, що з такою чарівною зовнішністю, маючи від природи життєрадісну вдачу та вмюючи складати пісні, які вона сама виконувала, дівчина подобалась місцевим парубкам. Серед них помітно вирізнявся реєстровий козак Полтавського полку, згодом значковий товариш Іскра. Молодий козак був палким прихильником Богдана Хмельницького. Гетьман, у свою чергу, високо цинив у ньому чесність, безмежну хоробрість і палку любов до Вітчизни.

За переказами Іван Іскра був людиною мовчазною і похмурою, але винятково благородним і правдивим. Він дуже любив Марусю Чурай, хоч ніколи не відкривав їй своїх почуттів, бо знав, що її серце належало іншому. Цим іншим був молодий козак Григорій, або Гриць. Високий на зріст, з руськими кучерями й карими очима, він вигідно відрізнявся від Івана Іскри. Цей опис збігається з тим описом, що ми його знаходимо в одній з пісень Марусі Чурай:

*Коли б же я знала, маляря б найняла,
Його біле личко та й намалювала.
Карі оченята, котрі я любила,
Його русі кудрі я б позолотила.*

Людина слабовольна й безхарактерна, Гриць був під великим впливом своєї матері, яка

й чути не хотіла про одруження сина з Марусею. Вольова і користолобна жінка єднала за дружину синові племінницю полковника Мартина Пушкаря, дочку осавула Федора Вишняка, Галю Вишняк.

Маруся, очевидно, знала про це, і це не могло її не хвилювати. Свої переживання дівчина виливала в чудових поетичних рядках, котрі були пройняті болем і стражданням:

*Ишов милий горонькою,
Миля – під горою,
Зацвів милий роженькою,
Миля – калиною.*

Та, кохаючи Гриця, Маруся водночас добре знала вади свого обранця й висміювала їх у жартівливих та гумористичних піснях. Ось одна з них:

*– Грицю, Грицю, до роботи! –
В Гриця порвані чоботи...
– Грицю, Грицю, до телят! –
В Гриця ніженьки болять...
– Грицю, Грицю, хоч жениться?
– Не можу одговориться!*

Це вже ніби натяк на те, що Гриць не може відмовити своїй матері в її намірах одружити його з Галею Вишняк.

Навесні 1648 року почалася визвольна війна українського народу під проводом Богдана Хмельницького. Пішли на війну Іван Іскра та Гриць Бобренко.

Для Марусі розлука з коханим була тяжким ударом. Очевидно, саме тоді вона склала чудову пісню, сповнену болем і страху перед невідомим. Ця пісня тепер співається у маршовому темпі і починається словами: «Засвітали козаченьки». Зовсім не так співали цю пісню колись. Її виконували повільно, виповнюючи кожний рядок глибоким сумом. Проникливо звучали початкові рядки:

*Засвіт встали козаченьки
В похід з полуночі,
Заплакала Марусенька
Свої ясні очі...*

Справді, готуючись до походу, козак вставали засвіт, тобто вдосвіта, і скликали їх зовсім не свистом, а ударом литавр. Згодом, коли темп пісні змінився і вона стала бойовою

козацькою піснею, перше слово перетворилося на «засвистали».

Ця пісня з давніх часів користується великою популярністю. Її було записано та опубліковано в 1878 році відомим українським вченим, поетом і фольклористом Я. Головацьким.

Восени 1648 року становище польських військ стало катастрофічним. Новообраний польський король Ян-Казімір звернувся до Богдана Хмельницького з пропозицією про перемир'я. Хмельницький погодився припинити воєнні дії. У кінці грудня 1648 року Богдан Хмельницький з козацькою старшиною прибув до Києва, де його урочисто зустрів народ.

Як свідчать перекази, Маруся нетерпляче чекала Гриця, але він не з'являвся. Якось вона зустріла Івана Іскру і спитала в нього про свого коханого. Чесний хлопець сказав їй правду: Гриць скорився волі своєї матері й одружився з Галею Вишняк.

Нещасна дівчина не знайшла в собі сили забути зрадливого коханого. У відчаї вона кинулася із греблі у Ворсклу. Як твердить О. Шаховський, її врятував Іван Іскра. Він витяг неприємну Чураївну, приніс її додому і потім довгий час доглядав її разом із старою Горпиною Чурай.

Якось восени приятелька Марусі, дочка полтавського старшини Мелася Барабаш, влаштувала вечорниці. Була на цих вечорницях і Маруся, яка, очевидно, мала надію побачити там Гриця. Він справді прийшов, але не сам, а з своєю молодою дружиною. Там вони й зустрілися. Ревнощі, ображене жіноче самолюбство, згадка про нездійснені дівочі мрії – все це разом завирувало в її душі і породило плян помсти.

Маруся була сильною, вольовою натурою. Жодним натяком вона не розкрила свого внутрішнього стану, свого наміру. Зовні вона була чарівною, колишньою веселою Марусею і знову полонила Гриця. Можливо, Маруся запросила його до себе, або він сам напросився. Проте, що сталося далі, ми дізнаємося з приписуваної Марусі пісні «Ой не ходи, Грицю та й на вечорниці», в якій вона детально розповіла

про свою помсту. Ця пісня була створена перед отруєнням Гриця, бо коли його померлого принесли до церкви, туди прибігла сповнена відчаєм Маруся. Вона кинулась до труни, цілувала небіжчика і, обливаючись сльозами, розповіла про свій злочин.

За всіма літературними джерелами, Марусю посадили до острогу. Незабаром відбувся суд, дівчину засудили до смертної кари. У день страти вдосвіта на центральний майдан Полтави почав збиратися народ. Невдовзі під'їхав віз із засудженою, і два кати втягли на поміст майже непритомну, закуту в кайдани Марусю. Писар почав читати вирок. У цей час через натовп прорвався на коні вершник. Іменем гетьмана Богдана Хмельницького він припинив читання вироку і вручив писареві гетьманський наказ, згідно з яким Марусі дарувалося життя.

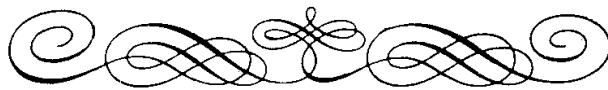
О. Шаховський зазначає, ніби Марусю помилували «з зарахуванням голови її батька, якого стратили у Варшаві.» Вчений також твердить, що у помилуванні велику роль відіграли пісні Марусі Чурай. Козак, який в останню хвилину врятував Марусю, був Іван Іскра. Дізнавшись про засудження коханої дівчини, він негайно подався до Богдана Хмельницького і, користуючись прихильністю гетьмана, випросив у нього наказ про помилування Марусі.

О. Шаховський наводить конкретне повідомлення про смерть Марусі. Він зазначає, що дівчина після помилування невдовзі померла в каятті 1653 року.

Таким вимальовується життєвий і творчий шлях Марусі Чурай з художніх творів та досліджень XIX ст. Судячи з пісень, які їй приписують, ця талановита дівчина була народжена для любові, але не зазнала її радощів і всі свої надії, все своє любляче серце по краплині сточила в неперевершені рядки, які і тепер бен-тежать наші душі.

Лідія Слиж.

Фото: Маруся Чурай. Автор Світлана Тищенко.

ЖІНОЧИЙ АЛЬМАНАХ “ПЕРШИЙ ВІНОК”

З ініціативи Наталії Кобринської 1884 р. постало в Станіславові “Товариство Руських Жінок”. Засновуючи перше жіноче товариство в Галичині, Кобринська писала: “Ми поклали собі метою впливати на духовий розвиток жіноцтва через літературу, бо література була все вірним образом ясних і темних сторін суспільного життя.” У 1887 р. з допомогою Олени Пчілки Кобринська видала жіночий альманах “Перший вінок”, перше видання якого появилось у Львові.

З нагоди 100-річчя укр. жіночого руху в 1984 р. СУА перерадивав цей історичного значення збірник із трьох причин: зберегти це видання, яке є вже бібліографічною рідкістю для майбутнього, познайомити з ним своє членство, розіслати до передових бібліотек по цілому світу.

Це друге доповнене видання зі статтею д-р Лариси Залеської-Онишкевич, біографічні нотатки, портрети авторок. Обкладинка мисткині Ярослави Геруляк. Збірник перевиданий у оригінальному виді, разом із тодішньою ортографією, граматиною, політичною термінологією. Щодо появи самої антології, на думку Л. Онишкевич, це мабуть одна із перших збірок жіночої творчості у світі, зібраної, зредагованої і виданої виключно жінками.

Завдяки батькові Н. Кобринська виїздила до Відня і Цюриху, де слухала лекції в університеті. У 1883 р. з’явилось її оповідання “Дух часу”, а через рік – повість “Задля кусника хліба”. Тоді Наталія Кобринська усвідомила, що мета її життя – реалізація феміністичних ідей через літературні твори.

Сама вона багато читала кількома мовами й виховувалась на творах світової літератури. Кобринська добре розуміла, яким сильним засобом може бути література для культурного рівня особи й народу. З літератури й публіцистики вона пізнала долю жінок інших народів, тому основи вилася на тому, щоб поширювати добру літературу й мати солідне видавництво.

Коли впливові особи тих часів у Галичині проявляли часто ворожість до рівно-

правности чи емансипації жінок, то винятком між ними був Іван Франко, який заохочував укр. жінок до літературної праці. Видаючи різні альманахи й редагуючи різномірні видання, а особливо журнал “Зоря”, Франко був посередником між молодими авторами та їхніми творами. Він цінив розумних жінок так само, як мужчин, а людська кривда його особливо боліла. Потовариськи вів переписку з молодими талановитими письменницями та заохочував до творчості. До редакції “Зорі” висилала свої твори Наталія Кобринська. Там друку-

вали також свої перші твори Олена Пчілка і Леся Українка.

У появи “Першого вінка” Франко відіграв визначну роль. Він піддавав ідеї, допомагав виготовляти пляни. Та все ж таки вирішальний голос і відповідальність за зміст мали дві редакторки – жінки: Наталія Кобринська і Олена Пчілка. Були вони водночас видавцями й фундаторами альманаху. Слід також згадати, що весь матеріал збірника власноручно переписала Михайлина Рошкевич.

Значення “Першого вінка” ще й в тому, що він об’єднав українське жіноцтво, яке було розділене в той час державним кордоном між Австрією і Росією.

Кобринська збирала матеріали від галичанок, а ними були: Уляна Кравченко, Михайлина Рошкевич, Ольга Гузар, Климентина Попович, Олена Грицай, Софія Окуневська, Сидора Навроцька, Олеся Бажанська, Анна Павлик.

Із жінок письменниць Придніпрянської України участь в альманаху, крім Олени Пчілки, ще брали: Ганна Барвінок, Людмила Старицька, молоденька 16-літня Леся Українка.

Олена Пчілка написала спеціально призначене для альманаху довше оповідання “Товаришки”, яке було чи не першою спробою в нашій літературі показати середовище університетської молоді.

На зміст “Першого вінка” складається вступна стаття Кобринської, дві її дуже цікаві та вичерпно написані статті про жіночий рух у світі

та в Україні. Крім того: есеї, нариси, оповідання, поеми, балляди, сонети, ліричні поезії та етнографічні розвідки. 42 твори 17-ти авторок.

Перечитавши “Альманах” огорнуло мене почуття, немов вернулась я з далекої дороги, з іншого, але близького мені світу.

При кінці вступного слова Наталія Кобринська писала: “Так лети наш соколику в широкий світ. Заглянь всюди де знайдеш нещасну жінку, журливу матір, забуту вдову, безнадійну дівчину, забутих сиріт. Та хоч може

не всюди приймуть тебе, а то ще й злим проженуть словом, то прийде час, що згадають колось про першого вістуну.”

Саме тепер прийшов той час, коли у 100 ліття жіночого руху США перевидав це перше видання і тим зблизив нас до українських жінок письменниць, які в своїх літературних творах, в турботі за принижену долю української жінки сплели їй свій “Перший вінок”.

Ярослава Панчук, Чикаго.

Історія журналу США “НАШЕ ЖИТТЯ”

Великим досягненням Союзу Українок Америки є журнал “Наше Життя”, який має за собою 65-літню цікаву історію.

В початках, а було це 1939 року, була тільки одна сторінка в часописі “Америка”. Відтак, там же, а також у “Свободі”, неперіодично друкувалися “Вісті США”. Однак думка про власний журнал не переставала бути актуальною серед провідних одиниць Союзу Українок Америки. Конечність власного журналу стала ще більш пекучою, коли внаслідок Другої світової війни, а відтак ворожих окупацій, на рідних землях замовкло вільне слово української жінки. З рідного краю перестали приходити такі журнали як “Нова Хата”, “Жіноча Доля”, часопис “Жінка”.

Ініціаторкою видавання самостійного жіночого журналу – місячника, була визначна громадська діячка, одна з основниць США, Олена Лотоцька. І так з її ініціативи появилось у Філядельфії перше число “Нашого Життя” з датою 1-го січня 1944 року. Спершу на 16-ти сторінках у формі часопису, а в 1950 році це був уже 32 сторінковий журнал.

Першою редакторкою впродовж двох років була Клавдія Олесницька. Після неї чотири роки, до 1950 – Олена Лотоцька. Був то час приїзду до Америки нової політичної еміграції. Щасливим збігом обставин у Філядельфії опинилася Лідія Бурачинська, колишня редакторка “Нової Хати”. Її запрошено редагувати журнал. Добре запам’ятались гарні редакційні статті, цікаві інтерв’ю з талановитою молоддю, статті на виховні теми тощо. Крім того порадник народнього мистецтва, городничий, косметичний. Сторінки “Як влаштувати нашу хату”, “Наше

харчування”, були добрими доповненнями до поважних тем. Журнал став приятелем українського жіноцтва. Лідія Бурачинська редагувала журнал впродовж 22-ох років.

В 1973 році Головна Управа Союзу Українок Америки перенеслася до Нью Йорку, а разом з нею редакція “Нашого Життя”. Від тоді не менш успішно почала редагувати журнал Уляна Старосольська-Любович, журналістка, письменниця, авторка книжки “Розкажу вам про Казахстан”, мистецтвознавець, людина багатьох талантів, які віддзеркалювались на сторінках журналу. Вміло добирала поезії наших визначних поетів на першу сторінку журналу, а її редакційні статті відзначались бистротою думки, легкістю вислову й внутрішнім теплом. В журналі подавались також відомості про рух опору, відомості про політичних в’язнів, жінок-героїнь, друкувались взори вишиванок Ірини Сенік. Займалась справами з науково-літературного фонду Ковалевих тощо. Була редакторкою до 1990 року з однорічною перервою в 1985 році, коли редакцію очолила молода журналістка з Дітройту Ольга Лісківська.

З червня 1990 р. на посаді редактора почала працювати Ірина Бачинська-Чабан, яка перед кількома роками приїхала з України. На ювілейному бенкеті в Нью Йорку з нагоди 50-ліття журналу (1994 р.) Іванна Ратич, член редакційної колегії, представляючи нову редакторку сказала, що вона ставить до своїх обов’язків з великою відповідальністю, внаслідок чого журнал виходить своєчасно та став немов мостом між жіноцтвом діаспори й України, доказом того є численні статті й дописи з України. За її каденції в Н.Ж. появились дві нові рубрики: “Жіночі

портрети української історії” і “Наша сучасниця”.

Англомовну частину журналу в початках редагувала колегія, а від 1973 року Марта Бачинська. Від квітня до жовтня 1993 року – Галина Кузишин, а з грудня 1994 року англомовні сторінки журналу редагує Тамара Стадниченко, яка від жовтня 2008 року є редактором журналу. Україномовну частину журналу редагує Лідія Слїж.

Визначну ролю у редагуванні журналу відіграє редакційна колегія. Згадаю тільки кілька імен з минулих літ: Ірина Пеленська, Наталія Чапленко, Марія Барагура, Марта Тарнавська, Любов Волинець, Іванна Рожанковська. До теперішнього складу редакційної колегії входять: Маріянна Заяць (з уряду) – голова СУА, Марта Богачевська-Хом’як, Ася Гумецька, Марта Тарнавська, Наталія Даниленко, Вірляна Ткач, Христя Швед, виховна референтка СУА, яка успішно веде дитячу сторінку журналу.

Вісті Головної Управи подає голова СУА. Під час каденції на посту голови СУА Ірини Куровицької упродовж дев’яти років в кожному числі журналу була її стаття. За словами І. Куровицької, Почесної голови СУА „членство СУА зуміло працювати так, щоб журнал вдержати не тільки як організаційний бюлетень, але як свою візитівку, яка розходиться по цілому світі.”

Редакційні статті вже другий рік пише теперішня голова СУА Маріянна Заяць в рубриці „Ділимося вістками та думками...”, де щомісяця подає детальні відомості Головної Управи СУА.

За останній рік журнал став друкувати більше матеріалів про життя українських жінок в Америці і відображає дійсно наше життя тут, в еміграції. Багато статей пишуть члени редакційної колегії, продовжуються також традиційні рубрики. Друкуються матеріали, що надходять з України та інших країн, де живуть українці. На обкладинці журналу подаються твори сучасних жінок-мисткинь, які живуть в Америці.

Лікарські поради в англомовній частині журналу вже багато років подає д-р Ігор Магун. Сторінку “Наше харчування” підготовляє Васи́лина Дмитрик. Тепер в журналі подається

більше гумору. Приємно, що майже кожного місяця журнал вітає нових членок СУА, що свідчить про збільшення нашого членства.

Слід згадати, що на сторінках журналу друкували свої твори: новелі, есеї, спогади визначні українські письменниці, як Людмила Івченко, Ольга Мак, Софія Парфанович, Іванна Савицька, Оксана Керч. Незабутніми на все життя залишилися деякі твори, які друкувалися серійно: як “Земля Плаче” – з часів ежовщини, Ольги Мак, “Жінка з моєю долею” – Дарії Ярославської, “Вулька” – Оксани Керч. Також прегарно написані спогади Платоніди Щуровської, музиколога й диригентки, учениці Кошиця і його заступниці в респ. капелі.

В цьому році читачі журналу познайомилися з сучасними українськими письменницями і поетками: Раїсою Іванченко і Софією Майданською, літературознавцем Михайлиною Коцюбинською, а також з виданнями нових цікавих книжок.

На сторінках “Нашого Життя” постійно реєструються пожертви на різні фонди СУА: “Фонд Суспільної Опіки”, “Фонд Чорнобиля”, “Пресовий Фонд”, “Фонд ім. Олени Лотоцької”, „Стипендійна Акція СУА”. В минулому був ще фонд „Мати й дитина”. Реєструються пожертви на Український Музей в Н.Й. Вісті з діяльності відділів, загальні збори, хроніка округ доповнюють зміст журналу. До появи окремого видання “Українка в світі” друкувалась сторінка СФУЖО.

На кінець годиться відзначити, що листопадове (2003 р.) число “Нашого Життя”, було в повні присвячене пам’яті жертв Голодомору в його 70-ліття. В ньому надруковані документи з архіву СУА про широкі заходи українських жіночих організацій, в тому числі й СУА, в 1933 році в обороні українського народу. Це число “Нашого Життя” залишиться як документ тих трагічних років Голодомору, який свідчить про те, що на захист невинних жертв стала українська жінка з далекої чужини.

Союзянки гордяться своїм журналом, а з нагоди 65-літнього ювілею бажають редакції багато щастя і творчих успіхів.

Ярослава Панчук,
культ. освіт. реф. 74-го Відділу СУА в Чикаго

 «Обережний редактор навіть табличку множення друкує порядком дискусії.»

Наукове дослідження діяльності СУА

Інтерв'ю з Іриною Кошулап

Дехто з нас уже встиг познайомитися з цією тендітною але дуже енергійною молодою панянкою, за якою посмішкою якої не одразу й вгадаєш студентку-докторантку, яка приїхала в Нью Йорк для серйозного наукового дослідження. Ірина Кошулап родом з Івано-Франківщини, і свій перший диплом магістра захистила у Львівському національному університеті ім. І. Франка, де вивчала англійську та французьку мови та літературу. Пізніше пройшла ще одну магістерську програму у Центральному Європейському університеті в Будапешті, де і вирішила здобувати докторську ступінь на факультеті гендерних студій. У своїй дисертації Ірина хоче поглянути на досвід Союзу Українок Америки, щоб краще зрозуміти ролі жінки у творенні та збереженні української громади закордоном та показати труднощі і позитивні впливи, пов'язані з інтеграцією у нове суспільство і зі збереженням української ідентичності в еміграції.

Розмова з Іриною видалася надзвичайно приємною і відкритою; частиною цього інтерв'ю хочу поділитися і з Вами.

Найперше хотілося б запитати, чому Ви вибрали саме Союз Українок Америки, і як взагалі довідалися про нашу діяльність?

Я їхала в Нью Йорк з думкою, що проведу більшу частину свого часу тут, переглядаючи архівні матеріали СУА та розпитуючи членок організації про їх працю в Союзі Українок Америки, про українську громаду у місті Великого Яблука, і загалом, про досвід інтеграції в американське суспільство. Архів там, де я і планувала його знайти, а от на питання мені доводиться частіше відповідати, ніж власне когось розпитувати: хто я і звідки, як опинилась у Будапешті, чому зацікавилася Союзом Українок Америки, та як і коли взагалі довідалася про СУА?

Власне це останнє запитання досі є найважчим, бо для мене СУА чомусь існував завжди. „Завжди” у розумінні „так далеко, як я можу заглянути у свою дитячу пам'ять”. Завжди вдома були ті кілька примірників «Нашого Життя» з 1991 року, які моїй мамі хтось дав, напевно подумавши, що учительку англійської мови може зацікавити журнал, в якому є сторінки англійською. І завжди ми мали ту збір-

ку традиційних рецептів української кухні, видану Союзом Українок Канади, з чудовими ілюстраціями і теж англійською – уже і не пам'ятаю, що з цього притягувало мене до книжечки більше. Але насправді, як би дивно це не звучало тут, у Штатах, в Україні найцікавішою частиною діяспорних видань часто були власне англомовні сторінки, для тих, звичайно, хто хотів опанувати цю дуже іноземну мову. Це зараз усі можуть скільки завгодно читати новини в Інтернеті різними мовами, та й купити книжку чи газету англійською чи іспанською значно легше, а ще десять-п'ятнадцять років тому було зовсім інакше.

Повертаючись до питання про моє перше знайомство з діяльністю СУА – це питання напевно мусить залишитися без відповіді. Хоча свою першу зустріч з членкою Союзу Українок, правда не Америки, а Німеччини, я пам'ятаю дуже добре. Я поверталася до Будапешту після Різдвяних свят, і поїзд виявився заповнений вщент; мені випало подорожувати з дуже приємною панею, яка розповіла, що відвідувала родину і друзів на Львівщині, хоча сама народилася в Англії, а зараз живе і працює в

Німеччині. Ми довго говорили про ті речі, які помічаєш в Україні тільки після того, як її покинеш, про масштаби еміграції, про долі українок в Італії, Польщі, чи Німеччині, куди вони потрапляють з власної і невласної волі. Тоді я ще працювала над своєю магістерською роботою про молодих українських татусів і навіть не була впевнена, чи взагалі продовжуватиму свій навчальний марафон у докторантурі. Але в контексті нашої з пані Марійкою розмови про українських мігрантів, я якось згадала і про Союз Українок Америки; і моєму здивуванню не було меж, коли наступного дня, уже приїхавши до Будапешту, пані Марійка потисла мені руку на прощання і сказала, що вона очолювала Об'єднання Українських Жінок у Німеччині, який власне і є Союзом Українок у цій країні.

Не знаю, чи вірю я у випадковості, але як би там не було, розмова з Марійкою Ковалишин мене справді дуже надихнула, і я захотіла дізнатися про Союзи Українок Америки і його діяльність більше, а коли дізналася, то зрозуміла, що не бачила жодної схожої історії в тих книжках, які обіцяли розповісти все про типи жіночих організацій у світі, чи про роль жінок в імміграції. Насправді США є дуже багатогранною організацією, головним чином завдяки тому, що їй вдалося об'єднати настільки різних жінок – усі можуть мати різні мотиви для вступу в США, але завжди знаходять тут щось для себе. Перекопати свою екзаменаційну комісію в тому, що Союз Українок Америки справді цікавий для дослідження, було надзвичайно легко. Поки ще рано говорити про те, як виглядатиме моя дисертація у завершеній формі, ще багато роботи попереду, але я сподіваюсь передати в ній хоча б часточку того ентузіазму і захоплення, який я зараз відчуваю.

Чому Ви вибрали Будапешт для продовження навчання? І чому саме гендерні студії?

Про Центральний Європейський університет я дізналася випадково, просто з газетного оголошення, і зацікавилась програмою гендерних студій, бо у них один з напрямків навчання був пов'язаний з вивченням «жіночої літератури». В той час я уже викладала літературу в одному з університетів Львова і вирішила, що канонам жіночого письменництва і справді зазвичай приділяється дуже мало уваги. Та якось з літературою не склалося: коли я приїхала в

Будапешт, то після першого семестру зрозуміла, що мені набагато цікавіше вивчати гендерну проблематику в контексті соціологічних і антропологічних досліджень. Зараз про це зовсім не шкодую, бо усе, що довелося вивчати, справді змусило мене подивитися на світ іншими очима.

Знаєте, коли я поверталася у США у вересні, то стала мимовільним свідком розмови між мамою і бабусею одного дуже вередливого хлопчика, мабуть змученого тривалим перельотом. Бабуся сказала, що все ж таки з дівчатками легше, на що мати відповіла: „Зате бути хлопчиком набагато легше.” Бабуся дещо подумала і погодилася, що так, дівчаткам ж треба народжувати дітей, коли вони виростуть. „Навіть не в тому справа, – почула вона у відповідь від дочки, – жінкам важче у всьому: і сім'я, і діти, за все треба відповідати, і на роботі треба працювати вдвічі важче, щоб хоч якось помітили. А що хлопцям?” Для мене ця розмова була дуже цікавою, бо насправді на підтвердження кожного слова цієї жінки я могла б навести чимало статистичних даних. І насправді ситуація в Америці та Україні відрізняється не так уже й кардинально, бо навіть під час останньої президентської кампанії у США жінки виявилися однією з „меншин”, що є дуже кумедно і сумно водночас. Справа дійсно не в тому, що жінки мусять нести відповідальність материнства – цього ніхто змінити не може, і не хоче, бо це, можливо, є найпрекраснішою частиною жіночої долі; але те, що ніхто не визнає тої праці і пожертви, дійсно неправильно. Також неправильно, що поруч з універсальними правами людини доводиться говорити про окремі права жінок; досі як у старому жарті: „З церкви поверталася невелика група людей, а позаду йшли жінки і діти.” На мою думку, проблеми насильства в сім'ї, торгівлі жінками та багато інших не можна буде вирішити, поки жінку не визнають людиною в повному розумінні цього слова, а її працю не перестануть приймати за належне. І дуже сумно, що про це доводиться говорити у XXI столітті, в якому ми себе вважаємо вже надзвичайно цивілізованими.

То і надалі будете займатися гендерними питаннями?

Якщо говорити про пляни на майбутнє, то в довготривалій перспективі хотілося б працювати над проблемою торгівлі жінками і дітьми, і секс індустрії загалом. Але це дійсно у

дуже довготривалій перспективі, я ще поки-що не готова до такої тематики. Чи досліджуватиму ці питання як науковець, чи працюватиму у якійсь неурядовій організації, сказати теж важко. Спочатку треба захистити докторат, а це ще принаймні два роки; мій науковий керівник завжди жартує, що я правильно вибрала час, бо світова криза якраз закінчиться, і хоча б десь з'являться робочі місця.

Ми часто пишемо про те, якою видається Україна нашим союзнякам після того, як вони повертаються звідти після коротких візитів. Якою ж видається Америка для когось, хто тут так недавно?

Перше, що спадає на думку – це надзвичайно незаселена територія. Можливо, це важко помітити, живучи в Нью Йорку, але зразу ж за його межами люди і будинки зникають. В Європі, коли скаржаться на навалу імігрантів, то часто мають на увазі, що і корінним громадянам тісно у перенаселених країнах. А тут можна зрозуміти, чому кожна людина може так легко загубитися.

А якщо серйозно, то хоча я тут і недавно, майже все видається таким, як я і очікувала. З одного боку, Голівуд знайомить увесь світ з деякими реаліями американського життя. З іншого, вивчаючи англійську мову протягом багатьох років, я знайомилася і з культурою країни. Крім того, знаючи мову, пристосуватися набагато легше. В Угорщині, хоча це і було ближче до дому, було досить важко саме через незнання мови; тому я добре розумію труднощі, з якими зустрічаються новоприбулі імігранти в Америці чи деінде, але сама цих труднощів тут не відчуваю.

Є інші виклики, звичайно, наприклад, я не маю водійських прав, і це досить ускладнило

моє перебування у Північній Кароліні, де я була за обміном в університеті Дюк, перед своїм приїздом в Нью Йорк. Жила я там у хатинці десь посеред лісу, і за найближчих сусідів мені були білочки і маленький крілик. У своєму першому листі до мами я тоді написала: „Пам'ятаєш картинки з американського побуту зі старих чорнобілих фільмів 60-их? Я зараз саме в такій Америці, тільки що вона в кольорі.” Напевно це і є для мене найнесподіванішим спостереженням у цій країні – США вважається однією з найбільш технологічно розвинених країн, а майже вся техніка тут видається старою або досить незграбною, принаймні у порівнянні з тими європейськими країнами, які мені довелося відвідати раніше. Це напевно не дуже політкоректно, але насправді те, що мене здивувало.

Також Америка виявилася дуже несподівано зеленою, навіть Нью Йорк зі своїми урбаністичними красвидами дивує парками і зеленими насадженнями. О, і знову ці білочки, хоча може вони не такі симпатичні, як руді українські, але знайдіть мені хоча б одну посеред Києва.

Ірино, щиро дякую за розмову і за те, що вибрали Союз Українок Америки для своєї наукової праці. Вже 85-ий рік українські жінки в Америці з великим ентузіазмом працюють на благо своєї організації. Багато з них заслужують на окрему наукову працю.

Хочеться побажати Ірині успіхів у її звершеннях, особистого щастя і сподіваюся ще не раз зустріти її в канцелярії чи на сходинах відділів США.

Розмову вела Лідія Служ.

ТАКА ПРАВДА ЖИТТЯ

Бернарда Шоу запитали:

– В чому полягає правда життя?

Шоу моментально відповів:

– В тому, що ми змушені часто брехати.

Наша обкладинка

Олександра Ісаєвич-Мейсон малює картини, які поєднують чіткі границі ліній та барвисте мерехтіння кольору. Виростаючи у Львові, Олександра здобула широку традиційну мистецьку освіту в коледжі прикладного мистецтва імені Івана Труша. Пізніше вона закінчила школу Музею Красних Мистецтв в Бостоні та Університет Тафтс. Тривале зацікавлення питаннями розвитку економіки привело Олександру до праці в ділянці економічних перетворень в пост-комуністичних країнах. Після здобуття ступеня магістра з економіки та державної політики в школі імені Вудро Вільсона Принстонського університету Олександра продовжила працю з групою економічних радників для уряду України протягом середини 1990-их років. Досвід роботи із студентами-початківцями української мови ліг в основу її внеску до підручника української мови „Розмовляймо” (Let’s Talk) виданого в 2005 році.

Олександра є вільною членкою СУА від 1990 року, а також автором нинішньої емблеми Стипендійної акції СУА. Вона була стипенди-сткою СУА протягом перших трьох років навчання в Бостоні. Підтримуючи Стипендійну акцію СУА Олександра є активним спонсором стипендістів в Україні. Мешкаючи в Нью Джерзі Олександра була членом ексекютиви Асоціації Професіоналістів Нью Йорку та Нью Джерзі. Нещодавно в 2008 році Олександра представляла свої твори під час Шевченківського свята в Українському Культурному Осередку в Лос Анжелесі. Малярство, рисунки, ілюстрації та список виставок мисткині можна побачити в інтернеті на авторському сайті:
www.isaievych.com.

Мистецька творчість Олександри знаходить натхнення в широкому колі зацікавлень авторки починаючи від клясичного мистецтва, української народної творчості, принципів екологічного дизайну та свідомого переосмислення мудрості глибинних традицій з до-вокола світу. Її найновіші праці спрямовані на поєднання екологічних, соціальних та духовних вимірів і втілення відчуття глибинного взаємозв’язку всього живого.

Любов Долик

Вітер

По чоловічому напористо, поривно
хапав (о, вітер!) плечі мої, стан.
Сміявся, реготав (зухвалець!), ринув —
жагуче й рвучко цілував уста.

А я не опиралася.
Цей вітер —
коханець,
перелесник,
ніжна згуба.

Не вірила.
А він бентежним світом
Шептав:
— Кохана,
золота і люба.
Нехай же пестить тіло занімиле.
Хай кров збунтує
запалом п’янким!
Я подивлюся
таємничо, сміло —
і вихлюпнуся трунком вогняним!
І вибухну!
Я — зірка ніжно-біла...
І вітер покохати я посміла.

Ліліана Косановська

Згубила осінь сонячну палітру
І ген стоїть - хитається од вітру,
Згубила осінь зоряні пастелі
На променем пощербленім тарелі,
Згубила осінь золоті рум’янці —
Дощами линуць невесільні танці.
Згубила осінь землю під ногами —
Така природа листяної драми.

ДІТИ

Уривки із щоденника.

(Продовження).

21 листопада 1990. Філядельфія. В понеділок Максим з родиною повернувся пополудні до Торонто, а перед тим вони хотіли вступити ще до музею "Please touch". Отже я вирішила поїхати з ними до музею, а тоді піти просто до праці. Так і зробили. Це була добра ідея. Музей маленький, але це знамените місце для забави малих дітей. Приємно було їх спостерігати і з ними говорити. Говорити починає вже і Стефанко – щоправда, говорить покищо тільки поодинокими словами і не зовсім виразно, але мова вже стала для нього засобом порозуміння: "Бабо, дай". "Око (молоко) ні". Стефик дуже добре виглядає: повненький, добре тримається на ногах і впевнено бігає по хаті, волосся йому віросло – біляве хлоп'ятко з чорними оченятками... Невже справді доля буде нам ласкавою? Невже я віднайду наново віру в модерну медицину? Дай йому, Боже, рости й жити в повному здоров'ї багато літ!

... Христини Ніни-Марії відбулися в суботу, 17-го листопада на Михайлівській гірці. Наша чорноока внучечка була вдягнена в ту саму суконку, що колись до хресту носила її мама – довгу білу гарну сукню – виглядала, мов мала царівна. .

26 листопада 1990. Філядельфія. Їздила я з ними до Бавнд Бруку на гріб Івана Пасічника – разом провели день. Іванко під кінець нашої поїздки каже до мене: "тут всі українці". Дитина починає звертати увагу на такі речі. От у музею "Please touch" чую, як Іванко каже до якогось хлопчика "вана сит"? Десь почув, запам'ятав і вже вмів застосувати. (Бо якраз сидів на троні в країні казки і біля нього було друге місце).

28 грудня 1990. Філядельфія після повернення з Торонто. Іванкові привезла я з дому "Лиса Микиту" і встигла прочитати і розповісти пару пісень. Хтось може сказав би, що за рано маленькому 3 1/2 річному Іванкові читати "Лиса Микиту". Але Іванко – не пересічна дитина: він не тільки багато зрозумів, але і негайно дещо засвоїв: "ой, не даром він сховався" або "цар засів поруч цариці, щоб

творити звірам суд", або "гейта, вісьта, їде шляхом хлоп до міста" – посеред обіду, наприклад, в половині іншої якоїсь розмови, Іванко раптом зачитує щось таке з "Лиса Микити".

...Коли діти здорові, обидва вони дуже цікаві. Стеф міцний (ніхто не подумав би, що та дитина пройшла таку страшну травму й операцію), не тільки бігає, починає творити із слів прості речення... – але також час до часу і ... зачіпається. Не тільки боронить себе від Іванкових стусанів, але і сам з власної ініціативи потрапить вдарити... Іванко, в свою чергу, вмів не тільки щипнути, але і вкусити - отже хлопців не можна ні на мить спустити з ока – треба пильнувати і в разі удару – розділити. Є, однак, і чимало зворушливих сцен великої співпраці...(напр. Стефко пхає Іванка у возику через цілу хату, або як "їдуть разом літаком", тобто залазять у велику картонову пачку з холодильника, що стоїть у пивниці і до якої Максим поробив-вирівав круглі віконечка).

Стефко одного дня ходив з Уляною на CatScan, до лікарні. За два дні був телефон: все добре. Такі перевірки він проходить досить часто – завжди є і буде напруження.

4 січня 1991. Філядельфія. Стефанкові сьогодні два рочки. Скільки болю, скільки печалі коштував він нам за минулий рік! Але під цю пору Стефанко нормальний, здоровий хлопчик, навіть досить веселий, дуже завзятий - дай йому Боже рости, розвиватися, жити-жити! Він тепер разом з батьками і братчиком у Клівленді, в баби Марусі...

12 травня 1991. Торонто. Вже третій повний день ми з нашими внучатками! Знамениті малюки. Іванко помітно підріс, Стефанко – гарне біляве, повне енергії хлоп'я, що виросло вже із фази немовляти – говорить, не так багато як його братчик, але грамотно й зрозуміло, хоч із обмеженим ще словником. Дуже вони прив'язані один до одного, Стефанко зокрема в усьому наслідує братчика, також у збитках. З ока їх спустити не можна ні на мить.

12 листопада 1991. Філядельфія. Розкішна дівчинка! Чорні дуже живі оченятка, довге до рамен каштанове волоссячко. Прийшли вчора на дві години... Поволеньки знайомились наново з внучкою дідо і баба. Ні разу не плакала, хоч спочатку весь час шукала за мамою. Говорить вона кілька слів: "мама, л'ямпа". Знає і кілька слів по еспанському - на капці, напр. казала "запатас". Дуже добре тримається на ногах – бігала по цілій хаті, заглядаючи до кухні, до бічної кімнатки. Тричі без жодної принуки зробила акробатичну штуку – з головою на килимі...

12 травня 1992. Філядельфія. Мої внучата Іванко та Стефанко (з батьками, очевидно) приїхали вчора до мене на PENN. Я взяла собі двогодинну перерву, пішла з ними на полуденок до Faculty Club і на прохід по нашому кемпусі. Максимові цікаво було поглянути, як розбудувався університет, від коли він був тут студентом, та й показати Уляні пам'ятні місця. Діти були раді, що зустрілися з бабою і все для них було нове і цікаве. Кмітливий Іванко зразу звернув увагу на два комп'ютери в моєму бюро, Стефка зацікавила будова нового будинку бібліотеки (сталева структура на п'ять поверхів уже стоїть... – по сталевих поперечках високо угорі часом ходять люди, аж дивитися страшно! Тяжка це і ризикозна робота і вимагає вона від робітника не тільки сили й витримки, але й відваги!)

18 листопада 1992. Філядельфія. Іванко і Стефанко подиктували вчора Максимові листа до баби по E-mail. Мала я з того велику радість – Максим записав так як діти говорять, слово в слово, і це має посмак автентичності. Надрукувала собі і сховаю на пам'ятку.

28 грудня 1992. Торонто. Іванко мигикає собі під ніс якусь пісеньку, наслідуючи навгад якийсь англомовний текст, де повторюється слово "саксофон". Я питаюся: "Чи ти знаєш, Іванку, що таке саксофон?" А Іванко: "Саксофон – це такий інструмент, що на ньому грає президент Клінтон!"

18 лютого 1993. Лос Анджелес. Марко виїхав по мене з Ніною. Вона в авті трохи заснула і він, щоб дати змогу їй виспатися, поїздив ще по місту гарними алеями понад пляж, що їх я пам'ятаю з моїх попередніх поїздів до Санта

Моніка..... З дитиною цілий день є молода мексиканська жінка Силвія – але не сама. Вона тількищо народила дитину, отже приходиться опікуватись Ніною разом із своєю новонародженою донечкою. Вчора тут навіть був також її синок – школяр, учень 6-ої класи, Цезар та й чоловік Силвії, що займається їхнім городом... Малий Цезар у цій родині – єдина особа, яка володіє англійською мовою, отже вчора він служив нам за перекладача і посередника. Силвія дуже тепло відноситься до Ніни, а в антрактах трохи прибирає хату. Але вона надто маломовна (може в моїй присутності) – і говорить по-іспанському скороговоркою. Добре було б, думаю, якби це була інтелігентна жінка, яка свідомо робила б намагання вчити дитину іспанської мови, а так, то це відбувається аж надто випадково. Залишає воно слід також на українській мові: Ніна знає багато слів, навіть пісеньок і казок, але говорить і по-українському ще трохи невиразно. Дитина дуже кохана і приємна, вчора ми з нею і казки читали, і казки видумували, і бавилися м'ячем, і маршували довкола стола до музики...

24 лютого 1993. Лос Анджелес. Дитина, думаю, від мого побуту скористала. Вона може і вмє досить добре говорити по-українському. Але це треба вправляти. Коли я звернула їй увагу, мовляв, треба казати "Ніна прийшла", а не "Ніна прийшов", Марко на мене накинувся: не треба, вона знає. Ну, на щастя, я мала змогу досить багато бути з дитиною сама, або сама і з Силвією, мексиканською її нянькою. І під кінець мого побуту Ніна вже не тільки "знала", але й говорила, що "тато їхав, дідо їхав, Матійко їхав, заяць їхав, а Ніна їхала, мама їхала, баба їхала, киця їхала." Все це у формі забави. Уява в дитини працює першорядно: ми з нею не тільки читали казочку про пана Коцького (знаменитий віршований переспів Ігоря Качуровського...), але й переповідали її собі взаємно, та й робили інсценізації з наявними в хаті м'якими звірятками. А крім того ми будували поїзд, видумували казку про те, як Іванко і Стефанко посилають Ніні до Лос Анджелесу поїздом снігового діда, а що перший стопився, то другого посилають в охолодженому вагоні і Ніна його, отримавши, запаковує в холодильник. (Це їй так подобалося, що я мусіла те саме розповідати ще і ще)...

(Далі буде.)

Пригода в дорозі

(Гумореска)

Якось поверталися ми удвох з коханою дружиною від дітей. Я, як завжди, сидів поруч, інколи хрестячись, коли Настуся різко вертіла кермом, обганяючи інші авта. Аж тут у вуха вдарила поліцейська сирена, ми зупинились і дістали можливість поспілкуватися з охоронцем порядку. Офіцер, взявши документи, почав щось писати, а я дістав нагоду трохи прошпетити дружину за її любов перевищувати швидкість, що навіть внуки відмовляються сідати до авта, коли бабуся за кермом. Говорю по-українськи, бо пощо поліції знати наші справи. Офіцер перестав писати і каже по-нашому:

- Бачу, пане, що ви також маєте з нею певні проблеми.
- Та ще які!
- То їдьте щасливо і більше не порушуйте правил!?

По дальшій дорозі додому жінці вимкнуло мову, мовчала і в хаті, поки не прийшла колежанка Галя .

– Ти навіть собі уявити не можеш, якого сорому завдав мені мій чоловік. Зупинив нас такий пристійний молодий поліцай, а він щось про внуки лепече, бабцею мене обзиває. Та яка я стара?!

– Але ж, серденько, так ми уникли штрафу, – тихо вступаю в розмову.

– Ліпше я би заплатила. То тобі гроші щось найдорожче. Знаєш, Галю, як ми лиш поженилися, то за браком коштів, а ще він не хотів лишати свою працю, то я сама поїхала на ганімум на пару тижнів на Гаваї. А там такого всього, що очі розбігаються, то пишу листа оцьому бевзеві, щоб написав, як йому ведеться і в листі вислав трохи доларів. Він понашкрябував всяких дурниць і вкінці пише: «А гроші, про які ти просила, не могу вкласти, бо забувся і вже заклеїв коверту».

– Ет, згадала баба, як дівкою була, – оправдуюся.

– Добре, що нагадав...про наш перший бал. Вийшли ми двоє на свіже повітря, в небі зорі сяють, місяченько світить, жаби в ставку замість соловейків кумкають. Я притулилась до нього і ніжно питаю: « Ти кохаєш мене, мій милий?» А знаєш, що цей телепень відповів? Каже: « Ще ні, але попробувати можна.»

– Та не псуй собі нерви, Настусю, – підсипала елею до вогню Галя, – всі чоловіки однакові, різниця лиш в тому, хто більше грошей приносить.

Щоб не заважати приємному товариству, я потихенько висунувся до кухні ліпити вареники. Ця праця заспокоює і навіває мудрі думки.

– Дмитер Слутий.

Від редакції. Просимо авторів присилати статті до 15 числа місяця, щоб помістити їх в наступному числі журналу. Це особливо стосується сезонних матеріалів. **Обов'язково подавати номер телефону автора**, щоб редакція мала змогу звернутися в разі потреби. Ласкаво просимо не посилати ту саму статтю в тій самій мові та однакові фотографії рівночасно до різних часописів (в тому числі до журналу «Наше Життя»).

Прошу пересилати свої оголошення та інформацію до Комітету вебсайту СУА, який перегляне Ваше повідомлення і помістить його на нашому вебсайті. Прошу подавати інформацію українською і англійською мовами і висилати їх або на e-mail адресу: суаwebmaster@UNWLA.org, або: Zoriana Haftkowszc 761 W. Foothill Rd. Bridgewater, NJ 08807. Тел. 908-231-9158.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. LXVI

NOVEMBER 2009

SHARING THOUGHTS, VIEWS, & NEWS

(Continued from previous issues)

Even before the declaration of Ukraine's independence in 1991, independent women's groups had been forming in the small towns of Western Ukraine. Women in Ukraine had shown their potential power by demonstrating en masse and challenging the Soviet political system. In December 1991, Soyuz Ukrainok was officially re-established in Kyiv and representatives of its branches declared that they were heirs to the Soyuz Ukrainok that had existed in Ukraine since 1917 but had been liquidated by the Bolsheviks. Today, Soyuz Ukrainok of Ukraine actively promotes the idea that the spirituality and Christian ethics (which had been trampled during decades of communism) should be reinforced, that its membership can help nurture nationally conscious citizens of independent Ukraine, citizens who are both physically and morally healthy. During our visits with the women of the Lviv and Ivano-Frankivsk regional councils of Soyuz Ukrainok, we either witnessed or were informed about the work they do towards this end.

Meeting of UNWLA Board members Marianna Zajac, Vera Kushnir, and Daria Drozdowska with Ivano-Frankivsk regional council. President Ulana Shvediuk (1st row, second from left); Larysa Darmochval, president of Soyuz Ukrainok of the City of Bolekhiv, who represented Soyuz Ukrainok of Ukraine at the UNWLA XXVIII Convention in Troy, MI in 2008 (2nd row, 3rd from left).

In April 2009 the Lviv regional council initiated a program to give access to medical and social information to the women who live in towns and villages where such information is not readily available. Covered by this program are problems associated with alcoholism and drug abuse, the lack of access to annual physical exams (mammograms), discrimination in the work force, etc. Within the first 45 days of this program, 200 personal phone calls were received at the helpline. This program is being overseen by Olha Pastushenko, the president of the Lviv regional council and her vice president, Dr. Maria Furtak, an oncologist. The two women volunteer their time and travel to meet and advise the women in various towns and villages.

The city of Lviv branch of Soyuz Ukrainok sponsors an annual educational-practical conference for

university students. In 2009 this conference was entitled “The national idea: yesterday, today and tomorrow.” The students offered presentations and referred to historical figures, projecting that the convictions of these heroes should be emulated and would certainly help lead the nation to a permanent, stable independent Ukraine and would, as well, help solve many of the country’s existing problems. At the end of the conference, the students stated confidently that each one of them would continue their work at a high spiritual and national level.

In 2008, the Ivano-Frankivsk regional council held a conference entitled “The Ukrainian women’s movement: the historical and social-cultural perspective.” In her opening statement, the president of this regional council, Ulana Shvediuk, clearly stated that Soyuz Ukrainok has one main goal—that is, the development of their country, Ukraine—and that its members volunteer their time and efforts towards this goal. Since 1991, Soyuz Ukrainok has established clear guidelines under which their organization should function. During this conference, Rostyslava Fedak, National Vice President of Soyuz Ukrainok, stated that the membership should plan the organization’s everyday work in a manner that gains recognition within the community, recognition that will inspire and influence local leaders and thus influence their leadership goals.

Since 2007, the Kolomiia branch of the Ivano-Frankivsk regional council has conducted a special program: “A Ukrainian book—in every school, in every town, in every region.” Each year, Soyuz Ukrainok chooses a writer or poet whose anniversary falls within that year and then distributes this writer’s books throughout its regional schools. The Kolomiia branch is now in the process of another important project: gathering information and documentation about famous women of Kolomiishchyna—patriots, artists, teachers, doctors—for its growing collection of historical archives.

In these few examples, we see different spheres of work of Soyuz Ukrainok: cultural, historical, patriotic, practical. We commend the women of SU on their dedication and recall with pleasure and admiration the leaders and members of these two regional councils. We hope to continue our communications with them as well as exchange ideas and information.

On September 30 my beloved Mother, Anna Kusievich Kalba, passed away. The outpouring of condolences has been tremendous, and I would like to thank you all for your kind words. Mama’s passing will create a terrible gap in my family’s life, in my life. The relationship between a mother and a daughter is a very special one, one that forms who you are. In 1929, Mama and her family came from Stoianiw, Raion Radekhiv, Ukraine, to Montreal, Canada. Mama was five years old. So began her family’s life in the time of the Great Depression. My grandfather, Gregory, assumed his obligations as the head of his family in this new country by working as a grocery store owner. Mama told us that Dido’s business did not last very long because her father gave unlimited credit to the needy of his neighborhood. This was one of many lessons Mama’s parents taught her and one she emphatically passed on to her children—that family life, caring for others, was a most important value, an exemplary value to hold. Mama was an intelligent, strong-willed, loyal, loving person who passed her love of community, love of UNWLA, and love of our culture on to her children. Vichnaya Pamiat!

Please accept the wishes of the UNWLA Executive Board for a lovely Thanksgiving Day with your families. Let us thank God for all the blessings we have received this past year.

Congratulations to UNWLA Honorary President Iryna Kurowyckyj

The National Board of the Ukrainian National Women’s League of America congratulates Iryna Kurowyckyj for being elected to co-chair the Conference of Non-Governmental Organization (CoNGO) Committee on Sustainable Development with Dr. Ann Braudis, MM from Maryknoll Office for Global Concerns. The CoNGO Committee on Sustainable Development prepared a Climate Change Discussion Paper to be submitted at a Copenhagen Conference on Climate Change in December. Mrs. Kurowyckyj is a Member of Advisory Committee and former President of National Council of Women of USA and International Council of Women (ICW), Permanent Representative to the UN - New York. We wish Pani Iryna much success in her new endeavor!

Introducing New Members at Large

Natalia Babiuk (Rochester, New York)

Zenovia Czornyj-Golia (Tarpon Springs, Florida)

Maria Kuzminska (Copiague, New York)

Ivanka Pleshkewych (East Amherst, New York)

Olia Rondiak (Melbourne Beach, Florida)

Marta Tomkiw (West Hollywood, California)

Inia Tunstall (Annandale, Virginia)

Lubow Wolynetz (Hollis Hills, New York)

Olha Yarema-Wynar (Brooklyn, New York)

As our organization grows and evolves, new members join while others elect to change membership status. The ladies we are welcoming this month represent both trends, and we are delighted and proud to introduce those who are brand new to the UNWLA and to reintroduce those who were formerly affiliated with UNWLA branches and have recently chosen to continue their work with the UNWLA as Members at Large. Vitayemo!

Roxolana Yarymovych,
Members-at-Large Chairwoman

Marianna Zajac,
President

Our Cover Artist

Alexandra Isaievych Mason creates her art by weaving together clear boundaries of line and vibrant shimmering of color. Born and raised in Lviv, she received a broad education in the classical arts disciplines at the Ivan Trush College of Applied Arts in Lviv and later graduated from School of the Museum of Fine Arts in Boston and Tufts University. Her longstanding interest in economics led her to participate in and to study economic policy reform in post-Communist countries. After earning a Masters degree in Economics and Public Policy from the Woodrow Wilson School at Princeton University, she continued working with an economic advisory team to the government of Ukraine in mid-1990s. She is a co-contributor to a Ukrainian language textbook titled “Rozmovliavimo!” (Let’s Talk) published in 2005.

Alexandra became UNWLA member-at-large in 1990 and designed the logo currently used for the UNWLA’s Scholarship Program. As a recipient of UNWLA scholarship support during her first three years of studies in Boston, Alexandra is currently an active sponsor (through the UNWLA Scholarship/Children-Student Sponsorship Program) for students in Ukraine. While living in New Jersey Alexandra was a board member of the Ukrainian American Professionals and Businesspersons Association of New York and New Jersey. More recently (in 2008) she participated as an exhibitor at the Shevchenko day festivities at the Ukrainian Cultural Center in Los Angeles. Her acrylic and oil paintings, drawings and illustrations, and a listing of her art exhibits are included on the artist’s Website: www.isaievych.com.

Alexandra’s art is inspired by a wide range of interests that span traditional fine art and Ukrainian folk crafts, sustainable design principles, and indigenous traditions from around the world. Her current work centers around integration of environmental, social, and spiritual dimensions in ways that inspire a sense of deep interconnectedness of all life.

Marie Halun Bloch and Her Contributions to American Literature

by Roxolana Yarymovych

Marie Halun Bloch, a Ukrainian American author of children's books, was born in Komarno, Western Ukraine, into the family of Rudolf Halun and Sofia Pelensky Halun. She came to the United States as a small child before WWI and was educated in the public schools of Evanston, Illinois. From early childhood, she planned to be a writer. While working on her undergraduate degree at Northwestern University in Evanston, she met her husband to be Don Beaty Bloch, who was her instructor of English literature. Her husband encouraged her to continue her studies, and she eventually earned a Ph.D. in economics from the University of Chicago. During the 1930s, Marie Halun Bloch worked as an economist for the United States Department of Labor, helping to complete and write a study of family economy.

Although Bloch studied economics and worked as an economist, literature and literary composition were her favorite subjects. In fact, Marie Halun Bloch made a name for herself mostly in the American children's and young readers' literature, but it was not until her daughter Hilary was born that she started writing children's stories. Her first children's book was *Danny Doffer*, which was published by the children's magazine *Jack and Jill* in 1946. Her next book *Big Steve, The Double-Quick Tunnelman*, did not come out until 1952.

Besides writing and reviewing books, Marie Halun Bloch also worked on translations. Among these was *Ukrainian Folk Tales* illustrated by Jacques Hnizdovsky and published in 1964. She remembered some of these folktales from her childhood but she felt it was necessary to first find these tales in books. She searched libraries in the United States, Canada, and Europe, and eventually she found what she was looking for. She translated the original collections of Ukrainian ethnographer Ivan Rudchenko, which were published in 1869 and 1870 in Kyiv and the works of Maria Lukiyanenko, historian and teacher, which were published in 1947 in Germany. Like many folk tales, these animal stories were created by adults purely for their own entertainment and not, as with fables, for the purpose of demonstrating some moral truth. (In

1999, Hippocrene Books brought *Ukrainian Folk Tales* back into print for a whole new generation of readers.) The illustrator of these tales, Jacques Hnizdovsky, came to this country after WWII and was a distinguished and well-known artist within and beyond the Ukrainian community. His works hang in a number of museums, including the Boston Museum and the Cleveland Museum. He was a keen observer of nature and his illustrations complement the folktales extremely well.

In 1969, Marie Halun Bloch also translated an old Ukrainian folktale from the collection by Ivan Rudchenko. Entitled *Ivanko and the Dragon*, the book was illustrated by Yaroslava Surmach Mills, who also heard the story of Ivanko as a child. Yaroslava, who was born in New York and reared in the old world atmosphere of her father's Ukrainian book shop SURMA, specialized in reverse glass painting in a stylized folk manner depicting scenes of old Ukraine.

In 1983, Marie Halun Bloch translated an account (by Andrew Dubovy) of early Ukrainian immigrants in North Dakota— *Pilgrims of the Prairie*. She thus provided an opportunity for the children of immigrants who settled in North Dakota in the late 1800s to learn about their roots. Many of her other books also had Ukrainian themes. *Marya of Clark Avenue* is partially autobiographical and tells the story of a child of immigrants who has problems with integrating her Ukrainian heritage and parentally imposed traditions with her American surroundings, education, and culture. Bloch deals with similar conflicts in *Aunt America* (an American Library Association Notable Book) and *The Two Worlds of Damayan*. In these two books the conflict is between the Ukrainian home environment and the russification of Ukraine during Soviet times. *Displaced Person* deals with the tribulations of World War II Ukrainians before they were liberated by the American forces in Germany. The young hero of this story and his father flee Communist Ukraine, via Nazi Germany, and finally arrive in the American occupied zone of Germany. In this story the author shows her keen sensitivity and understanding of a child's psyche, showing an

excellent feel for how differently daily events in a wartime situation are perceived by children and adults.

For her book, *Bern, Son of Mikula*, (Atheneum 1972, also published in French), the author did very extensive research. The story takes place in tenth century Kyiv during the reigns of Princess Olha and Prince Sviatoslav. To familiarize herself with that period Marie Bloch read a hefty two-volume work on the archeology of ancient Kyiv by M. K. Karger, one by Yaroslav Pasternak, another by Nikolai Zakrevsky, and two more by P. P. Tolochko. She also read works on the law, folklore and religion, art and literature, architecture, and military practices of medieval Kyiv, striving to see and portray her characters in their proper surroundings. Another Ukrainian artist, Edward Kozak (EKO), illustrated this book. While the boy Bern is fictional, he is popularly believed to have been a historical figure, but Bloch's book is her own reconstruction of other, older versions of the story.

In July 1977, Marie Halun Bloch had the opportunity to take an extensive tour of Ukraine and visited Kyiv for several days. One morning, she decided to search for the street called Potters Lane (Honcharska) where Bern, the young hero of her novel, lived and worked. Walking down the cobblestone winding road of Kyiv's famed Andrew's Descent, she indeed came upon Potters Lane. And as she stood there, the lane came alive the way it was a millennium ago, the way she imagined it to be.

Mrs. Bloch was a long-time member of the Authors League of America, The Authors Guild, and the Society of Children's Book Writers and Illustrators, from which she received several awards, including an honorary lifetime membership. She died in February of 1998 in Cambridge, Massachusetts, at the home of her daughter Hilary Bloch Hopkins.

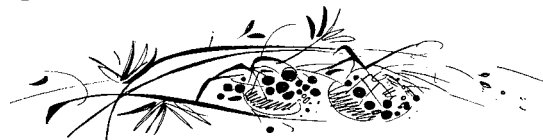
After her mother's death, Hilary presented the Ukrainian Museum in New York with a prized collection of antique maps and lithographs from Marie Halun Bloch's estate. The fifty maps, as well as twenty-five lithographs, were collected by the author over the course of many years. The collection, which consists of maps of Ukraine from

the 17th to 19th centuries, is an excellent example of the evolution in the art of cartography and vividly displays its essential components—science, art, and politics. As historical documents the maps are invaluable, yet they are also beautiful decorative objects. Hilary also donated nine hundred books, once the reference library of the author, to the Ukrainian Cultural Institute (UCI) in Dickinson, North Dakota. Hopkins had learned of UCI when she discovered one of the institute's newsletters in her mother's collection.

After gathering some information and collecting some of the author's books (most of which are now out of print), I decided to contact the Ukrainian Cultural Institute where Marie Halun Bloch's library is now located. I spoke with Agnes Palanuk, the UCI's executive director, who immediately sent me a short biography of the author, a list of her books, and a couple of issues of the UCI Journal. She also informed me that in October of 1999 the Dickinson State University officially declared the UCI's library collection the Ukrainian Research Library. I found it heartwarming to see that in a remote town at the edge of the prairie a handful of people are keeping alive the Ukrainian heritage in a very well-organized manner and are willing to share their knowledge with others. In this, they honor the memory of Marie Halun Bloch, who by translating the book of one of the first Ukrainian settlers in North Dakota, helped their descendants be proud of their heritage.

I recently had the opportunity to speak with Hilary Hopkins, and she very graciously shared with me some of her recollections of her mother. One interesting fact she shared with me was that she had found among her mother's belongings two unpublished manuscripts—one dealing with medieval Ukraine and the other with the history of the Dnipro River.

Roxolana Yarymovych is a member of the UNWLA's National Board and serves as Members-at-Large Chairwoman. The article is based on a presentation Ms. Yarymovych made to the Ukrainian American Club in North Port, Florida, in the Fall of 2001.

Welcome! Vitayemo!

BRANCH 132 - DETROIT REGIONAL COUNCIL

Patroness: Heidemarie M. Stefanyshyn-Piper

Seated: Rebecca Devitt-Lukasik, Treasurer; Kelly Kowalczyk-Maritzczak, Vice President; Natalia Lypeckyj-Tarnavsky, President; Helene Petrusha-Zarewych, Corresponding Secretary; and Ann Morris Szajenko, Recording Secretary. Second Row: Oksana Andrushkiw-Woloszczuk, Scholarship Chair and 2008 Recipient of the UNWLA Young Women Achievers Award; Dianna Korduba-Sawicky, Christine Kazewych-Eby, Tanya Strychar-Gatti, Archives Chair; Christine Kachan-Diachenko, J.D., Education Chair; Lydia Juzych-Kaczmar, M.D., Membership Chair, Alexandra Iwanycky-Galeano, Health & Environment Chair. Members not in photo: Zina Laska-Sobol, M.D., Social Welfare Chair; Xenia Woloszczuk-Chovich; Lara Daniv-Zarewych.

On Sunday, September 20, 2009, the Detroit Regional Council celebrated the induction of a new branch. Hosted at the Regional Council's UNWLA Domivka in Warren, Michigan, the event was sponsored by Branch 96, whose members include the mothers, mothers-in-law, and other relatives of the 15 new branch members.

In accordance with UNWLA Bylaws, the group held its Founders' Meeting (Osnovuyuchi zbory) on May 28, 2009. Hosted at a local restaurant, the meeting was attended by Anna (Nusha) Macielinski, UNWLA 2nd Vice President for Membership, Vice President of the Detroit Regional Council, and the Membership Chair for Branch 96, who answered questions and provided guidance on branch formation and structure. A branch board and chairs of standing committees were elected. A date was also set for the subsequent induction ceremony, traditionally referred to as the "Christening" (Khreshchennia) of a new branch.

As required by the bylaws, the UNWLA Executive Committee, at their meeting held in New

York City on June 28, 2009, voted to grant the group admission and assigned the sequential number of Branch 132.

Branch 96 sponsors sent out invitations, and prepared a short and meaningful program. Vera Andrushkiw, Vice President of the U.S.-Ukraine Foundation and member of Branch 96, served as Mistress of Ceremonies. Following her opening remarks, guests were invited to participate in reciting the UNWLA prayer (English-language version) and singing the UNWLA hymn. It should be noted, that the entire program was conducted bilingually to insure that all those present could understand the proceedings.

Mrs. Andrushkiw presented an overview of the UNWLA, focusing on the purpose and important milestones of the organization. She also commented on the selection of Heidemarie M. Stefanyshyn-Piper as the patroness of Branch 132. The accomplished United States Navy Captain and former NASA astronaut, is a contemporary of Branch 132 members who proudly displayed her

heritage by taking the national flags of the United States and Ukraine, as well as the Plast insignia (the leliyka), on one of her space flights.

Lydia Kazewych, President of the Detroit Regional Council, was then invited to light the first of three ceremonial candles. Mrs. Kazewych's greeting included highlights of the history of the Detroit Regional Council, which was founded in 1935 and was the first official Regional Council of the UNWLA.

Branch 96 co-presidents, Irene Petrina and Christina Lypeckyj, were introduced and lit the second ceremonial candle. Together with Anna Macielinski, they conducted the induction ceremony. As each Branch 132 member was introduced, she was asked to step forward and select a garland from the ceremonial wreath (vinok). The wreath and garlands, used during prior branch inductions, are a symbol of unity and strength. As the new members gathered around the wreath, entwined in its colorful garlands, the "Rights and Obligations of UNWLA Branches" (Prava i Oboviazky Viddiliv SUA) were read. The president of Branch 132, Natalia Lypeckyj-Tarnavsky, then proceeded to light the third ceremonial candle, signifying the new members' acceptance of the UNWLA Bylaws.

Mrs. Tarnavsky addressed the audience, thanking everyone and graciously recognizing the support of her fellow Soyuzianky. She also acknowledged the contributions of Marie Zarycky-Cherviovskiy of Branch 96 and VP Anna Macielinski for supporting the branch during its formative stages. (It is important to also note the pioneering role of Helene Petrusha-Zarewych in bringing the group together initially.)

On behalf of UNWLA President Marianna Zajac and the Executive Committee, Anna Macielinski presented Branch 132 with a Membership Charter (Chlensku Hramotu) noting that the official founding date (data zasnuvania) was June 28, 2009. Each new member was then pinned by her personal "sponsor" (mother, mother-in-law, relative from Branch 96) with the UNWLA emblem. Amidst hugs and tears of joy, everyone joined in singing "Mnohaya Lita."

The Regional Council's branch presidents individually expressed their congratulations, while Vera Krywyj of Branch 45 read a poem she had composed for this special occasion. Afterwards, everyone was invited to enjoy the delicious buffet hosted by members of Branches 96 and 132.

Additional Observations and Comments

- *This was truly a cross-generational event and the family support was very much evident. Many spouses attended the induction ceremony, several wearing embroidered shirts. Some brought their toddlers and young children to share the occasion with wives and mothers. Perhaps, somewhere in the bylaws there is a hidden reference that husbands are automatically inducted as volunteers when their wives join?*
- *Three members, who married into Ukrainian families, chose to join the UNWLA to learn about Ukrainian history, culture, and traditions. How awesome is that!*
- *New branches don't just happen. Potential recruits need encouragement, follow-up, follow-through, and continuous support until they feel ready to commit. But it's definitely worth the effort and investment! One of the things underscored by this event was that our organization would benefit from a mentoring program that matches seasoned members with women who show an interest in joining, rejuvenating, or starting a new branch.*
- *A bilingual handbook and written position descriptions would be a helpful reference for new branches. The UNWLA Executive Committee will soon commence working on this project. Input from current or past branch presidents would be greatly appreciated. I thank you in advance for your anticipated input and cooperation on this matter.*

Anna Macielinski

UNWLA Vice President for Membership & Organizational Affairs

ВІДЗНАЧЕННЯ ДНЯ СОЮЗЯНКИ

Відзначення Дня Союзянки Округу СУА Детройт 19-го липня 2009 р.

В неділю, 19-го липня 2009 року, біля церкви Святого Йосафата в м. Ворен, Мічиган, у тінистому парку під розлогими вітами високих дерев, відбулося відзначення Дня Союзянки, організоване Округою СУА Детройт. Тут зібрались представники різних "хвиль" емігрантів. Ще до початку відкриття можна було побачити і радість зустрічі, і знайдені приятелями місця, де можна було б посидіти, поговорити на різні теми, що притаманне добре знайомим людям. Між присутніми були і діти, і молоді союзянки з їхніми чоловіками, і бабусі та дідусі.

День Союзянки відкрила Лідія Тарашук–Неганів, заступниця голови Окружної Управи та відповідальна за імпрезу, запросивши до слова голову Окружної Управи СУА Детройту Лідію Казевич, яка попросила присутніх про хвилину мовчанки для тих союзанок, які відійшли у вічність минулого року: бл. п. Марія Деркач, Ярослава Казанівська, Ольга Макар та Альберта Цепла. Потім Лідія Казевич побажала всім провести гарно день.

Заступниця голови СУА і заступниця голови Окружної Управи СУА Детройту Анна Мацілінська представила членок новоствореного 132-го Відділу СУА, які були присутні з чоловіками і маленькими діточками. Головою нового відділу є Наталія Липецька-Тарнавська, дочка Христини Липецької, співголови 96-го Відділу СУА. Округа привітала нових членок і їхні родини з великим ентузіазмом!

Союзянки Відділів 50-го, 53-го, 96-го і 115-го дуже організовано, з приємними усмішками, подавали кожному обід, хто підходив. А приготовані союзянками Відділів 26-го, 53-го, 76-го, 96-го, 115-го, 129-го і 132-го смачні домашні салати на свіжому повітрі додавали спеціального смаку. І, як завжди, смачне українське солодке! Його подавав і ніс відповідальність 45-ий Відділ (голова Стефа Король). Чого там тільки не було! Бо ж участь в приготуванні солодкого, як і на кожній із союзянківських імпрез, брали пані із всіх 11-ти відділів Округи.

По обіді культосвітня референтка Округи і голова 129-го Відділу СУА Руслана Пронко, відповідальна за програму, наголосила в своєму виступі про силу жінки-Союзянки, жінки-Матері, жінки-Берегині як і власного дому, так і Берегині нації, її величезні заслуги перед Україною. Ганна Білінська, заступниця голови 129-го Відділу СУА, розповіла дуже цікаві речі про українські традиції, зокрема про свято Івана Купала та його відзначення в Україні в різні часи.

І поплила музика та українська пісня. Наша всіма люблена, визначна в громаді акомпаніаторка і музичний керівник хорів Оля Соловей з її власним акомпанементом, задаючи тон, запросила до співу присутніх. Щоб дати співакам трохи перепочити, до виступу запросили Віру Криву (45-ий Відділ), яка прочитала декілька власних гуморесок, на які

присутні відгукнулись оплесками.

Під час всього святкування Почесна голова Округу і голова 76-го Відділу СУА Рома Дигдало та Марта Йованович (53-ій Відділ) переводили лотерею фантів, подарованих всіма відділами. А членки 96-го Відділу СУА Надія Липецька-Пурнел, Уляна Мазяк та Почесна членка Округу і співголова 58-го Відділу СУА Марселіна Хом'як були касирками імпрези.

На закінчення програми А. Мацілінська попросила союзянок до спільної знимки, а голова Округу СУА Детройту Л. Казевич подякувала членкам організаційного Комітету, всім жінкам, які брали участь в програмі та всім присутнім за чудово проведений День Союзянки.

Віра Крива,
пресова референтка Округу СУА Детройт.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЬО ЙОРКУ THE UKRAINIAN MUSEUM

ПОЖЕРТВИ ЗА ЛИПЕНЬ 2009

ТРИВАЛИЙ ФОНД

На Тривалий Фонд ім. Лідії Крушельницької
50 дол. склав Юрій Левицький

ДАТКИ

2,000 дол. Ірина Кашубинська; **1,000 дол.** 56-ий Відділ СУА; **250 дол.** Оксана Тритяк; **по 150 дол.** Наталія Павленко, S. Kingsley Van Ess, Nick Deychakiwsky (Charles Stewart Mott Foundation); **по 100 дол.** Люба Фірчук, Романа Даниш; **по 35 дол.** Володимира Теслюк, Ірена Гординська; **по 25 дол.** Іван і Христя Макар, Микола Мілянч, Adriana Skamau Meeks, Татяна Демчук, Марія Слободян; **по 20 дол.** д-р Олена Сацюк, Ляна Гінсберг, Петро Волощук, Надія Яворів; **10 дол.** Оля Савицька; **5 дол.** Rachel Yaworski.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА РОЗБУДОВУ МУЗЕЮ

У пам'ять бл. п. д-р Ірени Ільницької складаю 50 дол. Володимира Васічко.

У пам'ять бл. п. Володимира Дячука датки склали: по 100 дол. Володимир і Катря Воловодюки, Анна Слободян, Богдан і Ліда Гайдучки; по 50 дол. Марія Проскуренко і Стефан Вельгаш, Михайло і Люба Лапичак Лесько; 40 дол. Олександр Михалюк; 20 дол. Нестор і Олена Вірстюки.

У пам'ять бл. п. Анни Натини і Богданни Натини складаю 250 дол. Марта Мулик Баксер.

З НАГОДИ

З нагоди **40-ліття подружнього життя д-ра Юрія і Оксани Тритяків** датки склали: 100 дол. Мирослав і Зоряна Смородські; 25 дол. Христина Козак.

ПОЖЕРТВИ ЗА СЕРПЕНЬ 2009

ДАТКИ

1,000 дол. зі спадку Ольги Керницької; **500 дол.** Вячеслав Цетенко (Pfizer Foundation); **по 100 дол.** Оріся Мішко, Лідія Стебельська, Мона & Joseph Woytowich, MBA, Наталія Кравчук; **по 50 дол.** Лідія Закревська, Люба Міхалевич, Юрій Форис, Михайло і Розмері Бурики; **40 дол.** Юрій Пилип (Pfizer Foundation); **35 дол.** Лев Височанський; **30 дол.** Іва Лісікевич; **по 25 дол.** Володимир і Неля Лехмани, Дарія Бекерська; **по 20 дол.** Микола і Оксана Коропецькі, Ірена Гунзе, Ольга Курилас; **по 10 дол.** Danielle Luszczuk, Jessica Luszczuk, Модест Артимів, Павло Шандрук; **по 5 дол.** Ірена Щерба, Alice M. Haritan.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА РОЗБУДОВУ МУЗЕЮ

In memory of **Walter Magun** we are donating \$100. Frank, Patricia, and Christian Sweda.

У пам'ять бл. п. Людмили Капшученко Шміт датки склали: по 100 дол. John B. Schmitt, Оксана Ванчицька Ворох; по 50 дол. Маріянна і Вікторія Вакуловські, Юрій і Марія Хатинка; 30 дол. Ірена Щерба; 25 дол. Оксана Мандибур.

Щиро дякуємо за підтримку!

Управа і адміністрація УМ

ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ

Анастасія з Черників Огороднік-Жилава

З волі Всевишнього 26 серпня цього року заснула вічним сном бл. п. Анастасія з Черників Огороднік-Жилава. Господь дозволив їй прожити 101 рік. Покійна народилася в Тухлі, в Україні. Закінчила вчительський семінар Сестер Василянок в Дрогобичі. Вчилася гри на скрипці. Закінчила музичні студії з правом навчання музики і співу в середніх школах. В Німеччині вчила музику і провадила хор у Байройтській гімназії. Вдовою, у 1949 році виїхала з донею Роксоляною до Америки і замешкала в Честер, Пенсильванії. Там вступила до 4-го Відділу СУА. Незабаром вийшла заміж за Володимира Жилавого і у 1955 році переїхала до Філадельфії.

Тут вона стала головним адміністратором Українського Музичного Інституту, організатором і диригентом струнного ансамблю. Чудово грала на скрипці в симфонічній оркестрі д-ра Антона Рудницького, а у вільний час давала лекції скрипки.

Коли у 1957 році заснувався 43-ій Відділ Союзу Українок Америки ім. Олени Пчілки, відразу включилася до праці. Це була наша пані Дзюся. Вона створила при відділі співочий ансамбль і була його диригенткою. “Октет” виступав на імпрезах нашого та інших відділів протягом багатьох років. Ми ставили імпрези. Пані Дзюся елегантна, завжди зрівноважена, ус-

міхнена, горнула членок до себе. Ми виступали, співали, раділи життям. Успішними були сценарії “На досвідках,” “Печення короваю.” На увагу заслуговує драматична картина “Шевченко у Репніних” і музична ораторія “Гамалія,” в якій крім октету виступав струнний ансамбль музичного інституту під її проводом. Не оціненну жертвенність і працю вложила для СУА як референтка суспільної опіки, заступниця голови від 1984-1996 року і голова Контрольної Комісії. 1986 року стала Почесною членкою 43-го Відділу СУА. У вільному часі любила нанизувати гердани і вишивати. Ще недавно відвідували ми її у піклувальному домі. Тішилася відвідинами, розпитувала про всіх і жаліла, що не могла бути з нами на 50-літньому ювілею нашого відділу.

Відійшла від нас примірна, довголітня членка, яка вміла кожній особі дарувати добре слово, пораду і щирі усмішки.

Заснула спокійно дбайлива мама, бабуня і прабабуня. Залишила у смутку дві доні Роксолянну Огороднік-Гарасимович і Лїду Жилаву-Куропась з чоловіком Богданом, сина Романа з дружиною Айлін, внуків Марка Гарасимовича, Арету Гарасимович-Дойл з чоловіком Данилом, Адріяна Куропася з дружиною Керін, Доріяна Куропася з дружиною Наталкою, Романа Жилавого, мол. з дружиною Тері, Надю Жилаву-Проктор з чоловіком Джефом, і Тед Жилавого. Марчик і Павло Жилаві, що передчасно відійшли у засвіти, привітають Бабуню в безболісному просторі, а 19 правнуків завжди з любов'ю згадуватимуть улюблену прабабусю.

Ми, посестри союзнянки, молимося, щоб в Господньому Домі душа її спочила в полоні музики ангельських хорів, а опечаленій родині складаємо щирі, глибокі співчуття.

Вічна їй пам'ять.

Анна Максимович,
голова 43-го Відділу СУА.

Ярослава Марія Борачок

Відійшла від нас у кращий світ довголітня заслужена членка 49-го Відділу СУА ім. Ольги Басараб у Баффало, Н. Й., Ярослава Марія Борачок (з дому Волчук).

Народилася св. п. Ярослава 4-го Лютого 1915 року в Тереховлі Тернопільського повіту.

Членкою 49-го Відділу СУА св. п. Ярослава стала у 1951 році. Була головою відділу в 1978–1981 роках. Опісля була пресовою референткою Округної Управи СУА Північного Нью Йорку, а від 1984 до 1997 року скарбничкою відділу.

Її членство в рядах Союзу Українок Америки було свого роду продовженням членства в цій організації ще з часів побуту на рідних землях в Тереховлі, де вона стала членкою Союзу Українок у 1934 році 19-літньою юначкою і відразу була покликана виконувати обов'язки скарбнички.

За професією вчителька (закінчила учительський семінар в Дрогобичі), з рамени СУ провадила курси для неграмотних. Рівночасно була активною у місцевій громаді, належала до хору аматорського театрального гуртка, належала до управи «Просвіти», була членом Студентського Товариства.

У листопаді 1939 року одружилася зі студентом Мар'яном Борачком. У 1942 році народилася доня Аристида.

По довгій мандрівці і невигодах родина Борачків в лютому 1950 року прибула до Баффало за допомогою Католицької Допомогової Акції. Тут чекала на своїх дітей її мати, Софія Волчук, яка прибула раніше, теж стала членкою 49-го Відділу СУА. Батько Теофіль Волчук помер ще у Тереховлі у 1933 році.

У 1952 році прийшла на світ доня Ірина,

а в 1956-му син Олег. У 1979 році відійшла до Вічності мати п. Ярослави, а у 1993-му – товариш життя маестро Мар'ян.

За час свого членства у відділі п. Ярослава часто брала участь у всегромадських імпрезах, декілька разів була секретаркою Округних з'їздів Півн. Нью Йорку, писала дописи до газети «Свобода», журналу «Наше Життя», готувала реферати на різні теми. Деклямувала на різних імпрезах. Покійна писала цікаві віршовані поважні або жартівливі розповіді про працю та досягнення відділу чи СУА в цілому. Написала гарний вірш з нагоди 70-ліття СУА і 40-ліття Округу Півн. Нью Йорку, який прочитала під час Округного з'їзду 21 травня 1995 р. За віддану працю для СУА св. п. Ярослава була нагороджена грамотою Почесної членки Округної Управи СУА Північного Нью Йорку.

З огляду на вік і здоров'я п. Ярослава виїхала у 2005 р. до Madison, Wisconsin до сина д-ра Олега. Однак душею залишилась з нами у Баффало Часто телефонувала, цікавилася нашим життям, пересилала грошові датки на потреби відділу. Не забувала також і про потреби програм Головної Управи СУА.

Наша дорога посестра Ярослава упокоїлася 24 липня 2009 р. Тлінні останки її спочили на цвинтарі св. Матея, біля Баффало, поруч могили мужа. Похоронні відправи відбулися в церкві св. Миколая у Баффало. Хоронив парох о. декан протоієрей Мар'ян Процик в асисті о. диякона Теофіля Старуха (зятя п. Ярослави).

Св. п. Ярослава залишила у великому смутку дочку Аристиду Старух з родиною, дочку Ірину і сина Олега.

Під час поминок від відділу Покійну попрощала посестра Ліда Стасюк. Вона наголосила на добрі прикмети Покійної, віддану довголітню працю у СУА та висловила глибокі і щирі співчуття родині.

Від родини Покійної промовляли: дочка Аристида і син Олег, які склали сердечну подяку учасникам похорону, за вислови співчуття і за допомогу відпровадити дорогу Маму, Бабуню і Прабабуню на місце вічного спочинку.

На кінець всі присутні відспівали Покійній Ярославі „Вічну пам'ять”.

За 49-ий Відділ СУА
Уляна Лоза.

Надія-Анастасія Стецько

Прошло 60 років, як гостинна американська земля прийняла третю хвилю наших переселенців. І так, як 60 років тому ми приїжджали на цю щедрю землю, так і відходимо одні за одними... Там, на нашій рідній Батьківщині відлітають в цей час лелеки та журавлі в теплі краї, так і з ними відійшла у Вічність від синів, нас союзянок та парафії наша добра для всіх – дорога мама, союзянка, приятелька та добра парафіянка Надія Анастасія Стецько.

Св. п. Надія Анастасія народилась біля Харкова і там перед війною здобула середню освіту. Її дитинство пройшло з колективізацією та Голодомором. На Її долю випала II-га Світова війна, а з нею рабська праця в Німеччині. Там вона зустріла Івана Стецька та удвох рішили вирватись зі Східної Німеччини, яку мала захопити Червона армія. На одному ровері вони дістались до американської зони, де побрались і по таборових митарствах приїхали до Іванової

сестри Марії Гакало в Детройт. Так склалося, що і ми приїхали до цієї родини, а саме Марії Сени, яка була з дому Гакало. Від перших днів ми заприятелювали, а був час, що і жили разом в одній хаті. Тоді народився їх син Володимир і ми допомагали його доглядати. Разом ми деякий час і працювали. Відтак народився у них син Борис. Було ким радіти. Та щастя є химерним і триває коротко. В 1968 році тяжко захворів чоловік Іван і помер, залишивши жінку-вдову з двома малолітніми синами. Згодом захворів син Борис, і нова журба прийшла до хати. Та ніхто не чув нарікань на долю від Наді. Вона несла свій хрест до кінця. Покійна була завжди і всюди, на кожній імпрезі. Хоча не мала свого авта, але завжди знаходила спосіб дістатися, де було потрібно.

Належала до 81-го Відділу СУА, де багато років була секретаркою. Належала також до 23-го Відділу СУА, де була членом управи. Дуже любила деклямувати і часто, коли наша церква мала Просфору, або Свячене, виступала з деклямаціями. Ніхто ніколи не чув, щоб когось осудила, чи щось злого сказала. Усі ми любили і шанували Покійну і буде нам Її дуже бракувати.

Спи спокійно, наша Посестро. Ти гідно пройшла свою нележку життєву дорогу. Нехай гостинна американська земля, де Ти знайшла пристановище, буде легкою. Ми завжди будемо згадувати Тебе в наших молитвах.

Вічна Тобі пам'ять!

(Прощальне слово Олени Папіж під час Панахиди)

Пресовий фонд журналу «Наше Життя»

500 дол. в пам'ять **бл. п. д-ра Данила і Ростислави Богачевських**. І. Онишкевич.

200 дол. 118-ий Відділ СУА, Гюстон, Техас.

100 дол. у світлу пам'ять **бл. п. проф. Анастасії Огороднік-Жилавої**, учительки музики та диригентки гімназійного хору в Байройті. Родині складаю щирі співчуття. Ольга Городецька.

65 дол. замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Анастасії Наді Стецько** склали: 25 дол. 81-ий Відділ СУА; по 20 дол. Люба Федорко і Олена Папіж.

50 дол. в пам'ять **св. п. проф. Анастасії Жилавої**. Дарія Федорів.

50 дол. у світлу пам'ять **бл. п. Марії Крамарчук і бл. п. Анастасії Смеречинської**, Почесних членок СУА та 56-літніх членок і співзасновниць 47-го Відділу СУА в Рочестері, Н. Й. Родині висловлюю глибоке співчуття. Іванна Мартинець.

50 дол. у світлу пам'ять **бл. п. Ярослави Борачок**. Уляна Лоза.

20 дол. Олена Мельничук.

ВСЕСВІТ У ЇЇ РУКАХ (В пам'ять ОКСАНИ САВЧУК)

Оксана (Сяня) Савчук народилася і виросла в Нью Йорку. Дочка відомої союзянки Надії Савчук, Почесної членки США і Почесної голови Окружної Управи США Нью Йорку.

З дитинства виховувалась у мистецькій родині, вбираючи в себе любов до всього прекрасного, в тому числі до українського мистецтва. Пізніше це виразно проявилось у її творчості. Закінчила Music and Art Highschool, the Cooper Union for the Advancement of Science and Art New York in Study Fine Arts, Photography and Graphic Design, отримавши Bachelor of Fine Arts degree. Відтак Birkbeck College Лондонського університету в Англії – Certificate of Theatre Design. Пізніше the New York School of Interior Design – Certificate of Interior Design.

В студентські роки була активною пластункою, а також здобула титул „Міс Союзівка”.

Сяня Савчук була талановитою художницею і фотографом, належала до багатьох мистецьких асоціацій і клубів, а також до Об'єднання Мистців України в Америці (ОМУА). На виставці студентів ОМУА отримала перше признание і нагороду. Переїхавши до м. Rhinebeck, Hudson Valley, брала активну участь у виставках галерій Dutchess Community College, Poughkeepsie, NY, The Cooper Union Gallery, NY, Liminer Gallery, NY, і багато-багато інших, де часом була куратором. Сяня Савчук була визнана однією з найкращих мистців у Dutchess County, NY. Художньо оформляла і дописувала до місячного бюлетня для *Ethan Allen, Inc.*, Danbury, CT, де вона працювала упродовж багатьох років як Interior Designer.

Творчість мисткині проявлялася у різних жанрах мистецтва: живописі, фотографії, писан-

карстві, кераміці та ін.

Союзянки 83-го Відділу США з вдячністю згадують чудові художньо оформлені декорації для лялькового театру, виготовлені працюючими руками Сяні Савчук. Вона самостійно виготовила керамічні ляльки і одягнула їх в українські народні строї, які також власноручно шила і вишивала, таким чином створивши цілу колекцію народного одягу різних регіонів України. А писанки Сяні Савчук були виставлені на вітрині ексклюзивної крамниці „Georg Jensen”, Paramus, NJ під час Великодніх свят.

Під час важкої хвороби, будучи пацієнтом Memorial-Kettering Cancer Center, два рази брала участь у виставках робіт пацієнтів, де всі її твори були закуплені, один з яких до Праги, Чехія.

Передчасно пішла з життя людина, яка своїм талантом і працюючістю могла б створити ще багато прекрасного в житті, яке вона так любила.

Але Сяня Савчук залишила світові свої художні твори, колекції яких є не тільки в Америці, але й у музеї Мистецтва Львова, у Празі та в багатьох приватних збірках шанувальників її творчості.

Картина „Засмучений ангел” відбита на надгробному пам'ятнику Сяні на цвинтарі в Кергонксоні, Нью Йорк, де вона спочиває вічним сном.

„Засмучений ангел”.

Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Стипендійна Акція Союзу Українок Америки

Kyiv 2009. Meeting with Scholarship Committee members of Soyuz Ukrainok of Ukraine and several scholarship recipients.

ПОЖЕРТВИ ЗА СЕРПЕНЬ І ВЕРЕСЕНЬ 2009 р.

1,000 дол. д-р Іванна Ратич (56); **500 дол.** Exxon/Mobil Foundation, D Lissy, PHD (54), Наталія Кравчук (28); **300 дол.** Helena Schultz (38), 115 Відділ СУА; **250 дол.** Богдан і Христя Сенік (90); 200 дол. Richard C & Maria R Мієсуґак (49); **110 дол.** Brush Rotary Club (38), Іванна Головата (56), Надія Троян (108); **100 дол.** Daria Koniuch (115), Michael Shubiak, Dr. Inia I Yevich-Tunstall; **50 дол.** Роман Левицький (90), John Sawchuk; **42 дол.** Рената Бігун (28); **40 дол.** Sandra Pawluk; **30 дол.** Dave Brunner (38); **10 дол.** Edward C. Mikol, Jr.

ІЗ РІЗНИХ НАГОД

Замість дарунку з нагоди 55-ої річниці шлюбу наших батьків, Ліди та Маркіяна Стасюк, пересилаємо 200 дол. на Стипендійну Акцію СУА. Шановним та дорогим ювілятам бажаємо всего найкращого та Многих Літ! Діти та внуки – Роксоляна, Ричард, Катруся й Олесь Мешак. Тонаванда, Н. Й.

Моя щира подяка рідним та гостям за участь у відзначенні могого **80-го Дня Народження**. Щиро дякую усім, що замість дарунків зложили датки на стипендії для сиріт в Україні під опікою Стипендійної Акції СУА (через 83-ий Відділ СУА). Додатково складаємо від себе 100 дол. та щиро вдячні всім за поміч сиротам в Україні, які навчаються. З пошаною, **Лідія і Ярослав Черники**. Пересилаю 980 дол. – 200

дол. Дарія і Богдан Кекіш; по 100 дол. Галина і Ростик Ратич, Анна і Володимир Рак, Анна і Теодозій Зазуля, Рома і Зенон Васильців, Оксана і Олег Лопатинські; 80 дол. Ольга Городецька; по 50 дол. Лідія Закревська, Александра Юзенів.

У світлу пам'ять дорогої подруги **бл. п. Марти Сидір** пересилаю 100 дол. на Стипендійну акцію СУА, а чоловікові Славкові з родиною складаю щирі вислови співчуття. Дарія Конюх, Воррен, Мішіган.

Замість квітів на могилу **бл. п. д-р Тараса Новосівського** приятелі та членки СУА зложили пожертви на Стипендійну Акцію СУА через 90-ий Відділ СУА у Філядельфії. 250 дол. Богдан і Христя Сенік; 100 дол. д-р Василь Салак; по 50 дол. Марта Т. Пеленська, Теодор Царик; 40 дол. Ірена Шерба; по 20 дол. Євгенія Гардецька, Віра Савчин, Іванна Сергеева, Іванна Тимчук, Христіна Чорпіта. Разом 590 дол. Дружині Ірені складають щирі співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої двоюрідної сестри, **бл. п. Дарії Стефанів Колатало**, довголітньої членки 70-го Відділу СУА в Пассайку, Н. Дж., складаємо по 100 дол. на потреби Стипендійної Акції СУА через 98-ий Відділ СУА. Висловлюємо наші сердечні співчуття дочкам Лідії та Ірені з родинами. Марія та Богдан Полянські, Анна та Бернард Кравчуки.

Замість квітів та в пам'ять **бл. п. Сидора Новаківського** пересилаємо 50 дол. на потреби

Стипендійної Акції США через 98-ий Відділ США в Нью Джерзі. Дружині Євгенії, дочці Дарії Новаківській Ліссій (членки Комісії Стипендій США) та цілій родині складаємо щирі співчуття. Марія та Богдан Полянські.

З нагоди **101-их уродин моєї тети Надії Сакалюк** складаю 101 дол. на Стипендійну Акцію

США (через 86-ий Відділ США) та бажаю доброго здоров'я та багато Божого благословення. Люба Гуралечко, Юніон, Н. Дж.

В пам'ять моїх сватів **бл. п. Дамяна й бл. п. Лідії Гечів** пересилаю 100 дол. до Стипендійної Акції США через 86-ий Відділ США в Ньюарку, Н. Дж. Люба Гуралечко.

Щиро дякуємо!

Марія Полянська, референтка стипендій США
М. Орися Яцусь, скарбник Комісії стипендій США

UNWLA, Inc., Scholarship / Children-Student Sponsorship Program

P.O. Box 24, Matawan, New Jersey 07747-0024 • Phone / Fax: 732-441-9530

Email: Mariapolanskyj@verizon.net

СУСПІЛЬНА ОПІКА США

ФОНД “ДОПОМОГИ БАБУСЯМ В УКРАЇНІ”

9 лютого 2009 р. відійшла у вічність на 83-ому році життя **бл. п. Люба Белей-Домбчевська**. Для вшанування її світлої пам'яті на допомогу бабусям в Україні, зібрали 500 дол., Олег і Дарія Чайківські, 200 дол., Зоряна Домбчевська, по 100 дол. Оксана Веремієнко, Зеновія Кунціо, Лариса Пащак, Богдан і Ганя Домбчевські; по 50 дол. Ірена Белей з родиною, Тетяна Шутер, Мері Фарвел, родина Бутенко, Євгенія Подоляк; 30 дол.; Гелена Снігур; по 25 дол. І. Руснак & Д. Ганушевська, Уляна і Мирон Бабюк, Роман Кисіль, Люба Делкевич, Анісія і Василь Мондзій; по 20 дол. Ірена Гафткович, Мар'ян Трамп, Kathy Palmer, Христина Бузан; \$15 Christine & Peter Wage Blass; по 10 дол. Лідія і Богдан Хом'як, Марія Лілак, Анна Соховська; \$5 Mary E. Powlesland.

50 дол. в пам'ять **бл. п. Люби Белей-Домбчевської**. Іванна Ганушевська.

100 дол. замість квітів на могилу моєї сестринки **св. п. Софії Залізняк-Панас**. Стефанія Григорчук, 43-ий Відділ США.

In honor of **Olha Pawliw's 90th birthday**: \$335 from her friends in Florida, \$100 from Edythe A. Comito, \$25 from O. Leo, \$25 from Ann Marie Susla, \$25 from Ann R. White.

125 дол. в пам'ять **бл. п. Галини Поритко**. 56-ий Відділ США.

В пам'ять **бл. п. Стефанії Слюсар**: 100 дол. Марта Перейма; 50 дол. Р. Хомяк; 25 дол. Христя Чехович.

В пам'ять **бл. п. Стефанії Слюсар** складаємо через 56 відділ США цей скромний даток: 100 дол. родина Белендюк; 30 дол. Надія Мандусяк.

\$100 in **loving memory of Maria “Mima” Zobniw**, who so tragically passed away. May her memory be eternal. Robert & Cathleen Welte.

150 дол. 118-ий Відділ США. Марта Нукас.

50 дол. Оксана Біскуп.

ФОНД “ДОПОМОГИ СИРОТАМ В УКРАЇНІ”

50 дол. з нагоди 50-літнього ювілею подружнього життя **Лідії і Мар'яна Вирствів**. Зенон і Мирослава Голубець.

50 дол. (через 83-ий Відділ США) замість квітів на могилу **бл. п. Ксені Дужої**, мами моєї приятельки Олени Куцмак. Олені з родиною висловлюю щирі співчуття. Лідія Закревська.

200 дол. в пам'ять **бл. п. Стефанії Слюсар**, матері моєї давньої знайомої Наталки Слюсар. Ярослава Бігун.

ФОНД “МОЛОКО І БУЛОЧКА”

200 дол. 118-ий Відділ США в Гюстоні.

СУСПІЛЬНА ОПІКА США

500 дол. Аскольд Лисяк.

\$100 in **memory of Stephania Slusar**, mother of our dear friend Natalie Slusar. Richard. Mallory & Annette Argally.

*З вдячністю і пошаною,
Ірина Рудик, референтка СО США*

Лев і

мишка

Пішов раз
лев на
полювання

і зустрів мишку. Хотів її
з'їсти, вже і лапою при-
тиснув. А мишка каже
йому: - Ой, леве, не їж
мене. Змилуйся, я тобі за
це в пригоді стану.
Засміявся лев: - Ти мені в
пригоді станеш?

Як маленька мишка мені,
цареві над звірями, в
пригоді може стати?!

В якій же це пригоді?
- А хто може це знати, -
каже мишка.

І лев відпустив мишку.
Подякувала вона й
побігла швидко до своєї
нірки.

Коли це за якийсь час
попався лев у сітку.
Б'ється, змагається в
сітці, а нічого не зробить,
ще більше заплутується в
сітці. Аж тут приходить
мишка, один шнурок
перегризла, тоді другий.

Як скінчила, то таку дірку
в сітці зробила, що лев і
виліз! Тоді мишка й каже:
- А що, бачиш, і я,
маленька мишка, тобі в
пригоді стала!

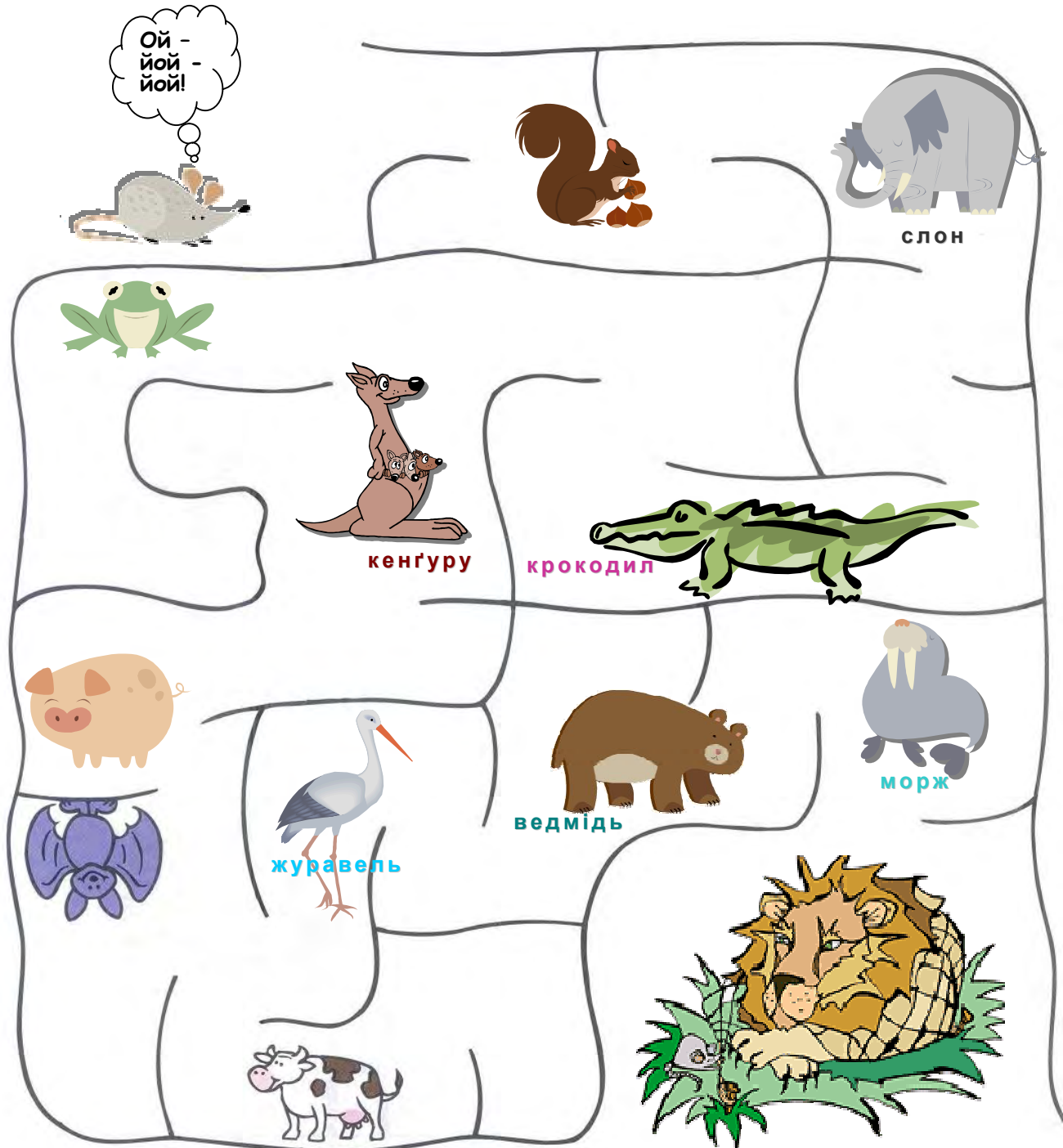
- Бачу, - відповідає лев, -
віддячила ти мені і
навчила мене. Спасибі
тобі.

Що мишка навчила лева?

Оповідання передруковане з підручника: Розговорна мова для першої класи, 2005; В. Бей та Х. Швед

Поможи маленькій мишці врятувати великого лева

може звірі зоопарку, котрі обідали з горобчиком, покажуть мишці дорогу до лева? Шукай за ними, то знайдеш дорогу.

Free on line clipart. Children's pages arranged/compiled for use in UNWLA's pre-schools, kindergartens and/or heritage schools by C. R. Shwed, UNWLA Education Committee Chair; not intended for resale.

OVERACTIVE BLADDER

by **Ihor Magun**, M.D., F.A.C.P.

The media and direct to consumer advertising by pharmaceutical companies have raised public awareness about bladder control issues, which was once a subject or private concern that most people considered a somewhat embarrassing normal part of aging. One of the lessons learned from such advertising is that problems with the urinary bladder can affect both men and women; another is that it should not be considered a normal part of aging. Indeed, there are several reasons such problems occur and several ways to address them.

The best place to begin is to understand normal bladder function, which is quite simple. The bladder gets full, muscles contract, starting the flow of urine, and the bladder empties.

Problems with the bladder begin when involuntary muscle contractions occur even though the bladder is not full. This can lead to strong sudden urges to urinate or something the medical profession defines as bladder urgency, a condition frequently associated with an increase in the number of urinary episodes accompanied by leakage or wetting accidents. Unaddressed, these symptoms can lead to social, psychological, and sexual problems.

Fortunately, overactive bladder symptoms can be treated with medications and other non-tablet options that are extremely helpful. These non-tablet options require some understanding of what prompts the symptoms and some moderate lifestyle changes.

For example, certain foods and beverages trigger bladder issues. These include caffeine,

sodas, alcohol, spicy foods, citrus fruits and juices, artificial sweeteners, as well as tomato-based foods. Limiting, or better yet, eliminating these from your normal diet can lead to improvement.

Other good habits including "retraining" your routine by consciously and incrementally adding more time between bathroom visits. Try to stretch out the time interval a little more each day. If you routinely go every hour, gradually increase the time by at least fifteen minutes. Eventually you may be able to stretch this out to longer periods. Let your brain be in charge and practice "mind over matter"—it's not just a saying.

Another approach is to improve pelvic muscle tone. This can include vaginal weight training, a process that requires holding small weights within the vagina by tightening the vaginal muscles. The recommended training regimen is twice daily for fifteen minutes for four to six weeks. Kegal exercises (strong pelvic floor muscle squeezes) are also helpful, but take more time and effort (30 to 80 squeezes daily for at least eight weeks). This exercise routine is extremely beneficial but does require commitment.

Certain bladder issues cannot be corrected without surgical intervention. Discussions about medicinal interventions are obviously another option but should always be used in conjunction with non-tablet recommendations. Above all, recognize that bladder issues can be managed. Stay positive and make certain you address your concerns, and your options, with your gynecologist or urologist.

An Old Farmer's Advice

The best sermons are lived, not preached.

Most of the stuff people worry about will never happen anyway.

The biggest troublemaker you'll probably ever have to deal with,
watches you from the mirror every morning.

Forgive your enemies. It messes up their heads.

Sometimes you get, and sometimes you get got.

MASHA ARCHER

'maria muchin'
extraordinary jewelry

Available at select Saks Fifth Avenue
locations nationwide and...

The Ukrainian Museum Gift Store
New York, New York • 212.228.0110

FireBird Restaurant
New York, New York • 212.586.0244

The Rafael's
San Francisco • 415.974.6772

the Desert House Collection
www.thedeserthousecollection.com

Upcoming Trunk Shows at Saks Fifth Avenue...
October: Charleston, Boston, Tulsa, Portland, Chicago, Indianapolis
November: Las Vegas, Atlanta, New York City, Palm Beach Gardens

www.masha.org • san francisco • 415.861.8157

Anna Netrebko (Kirov Opera, Mariinsky Theater)

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ СУА

Анна Кравчук, Ірина Куровицька

Маріянна Заяць — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Уляна Зінич
Анна Мацілінська

Софія Геврик

Христина Мельник

Марія Андрійович
Дарія Дроздовська
Надія Цвях
Рома Шуган
Віра Кушнір
Ірена Стецьків

- 1-ша заступниця голови
- 2-га заступниця голови для справ організаційних
- 3-тя заступниця голови для справ культури
- 4-та заступниця голови для справ зв'язків
- протоколярна секретарка
- кореспонденційна секретарка
- скарбник
- фінансова секретарка
- вільна членка
- вільна членка

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Рудик
Христина Швед
Зоряна Гафткович
Марія Полянська
Ольга Тритяк
Орися Трешньовська
Роксоляна Яримович

- суспільної опіки
- виховна
- мистецтва і музею
- стипендій
- архівар
- екологія і здоров'я
- вільних членок

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Лідія Казевич
Христина Хомин-Іжак
Ярослава Геруляк
Зінна Джус-ДеБол і
Діді Бутенко
Ольга М. Луків
Іванна Шкарупа
Любомира Калін
Зоряна Міштал
Марія Кейд
Уляна Глинська

- Дітройт
- Філадельфія
- Нью Йорк
- Північний Нью Йорк
- Нью Джерсі
- Огайо
- Чикаго
- Нова Англія
- Центральний Нью Йорк
- зв'язкова віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Оксана Фаріон
Марія Томоруг'
Рената Заяць
Татіяна Рішко
Галина Келлер

- голова
- членка
- членка
- заступниця членки
- заступниця членки

Оксана Скипакевич Ксенос — парламентарист

Тамара Стадниченко — редактор журналу "Наше Життя"

Канцелярія СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS: 203 Second Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 533-4646 • Fax: (212) 533-5237

Електронна пошта / e-mail: unwla@unwla.org
Website: www.unwla.org

Адміністратор бюро — **Наталія Дума**
Office administrator — **Natalia Duma**
Години урядування: 8:30 – 2:00

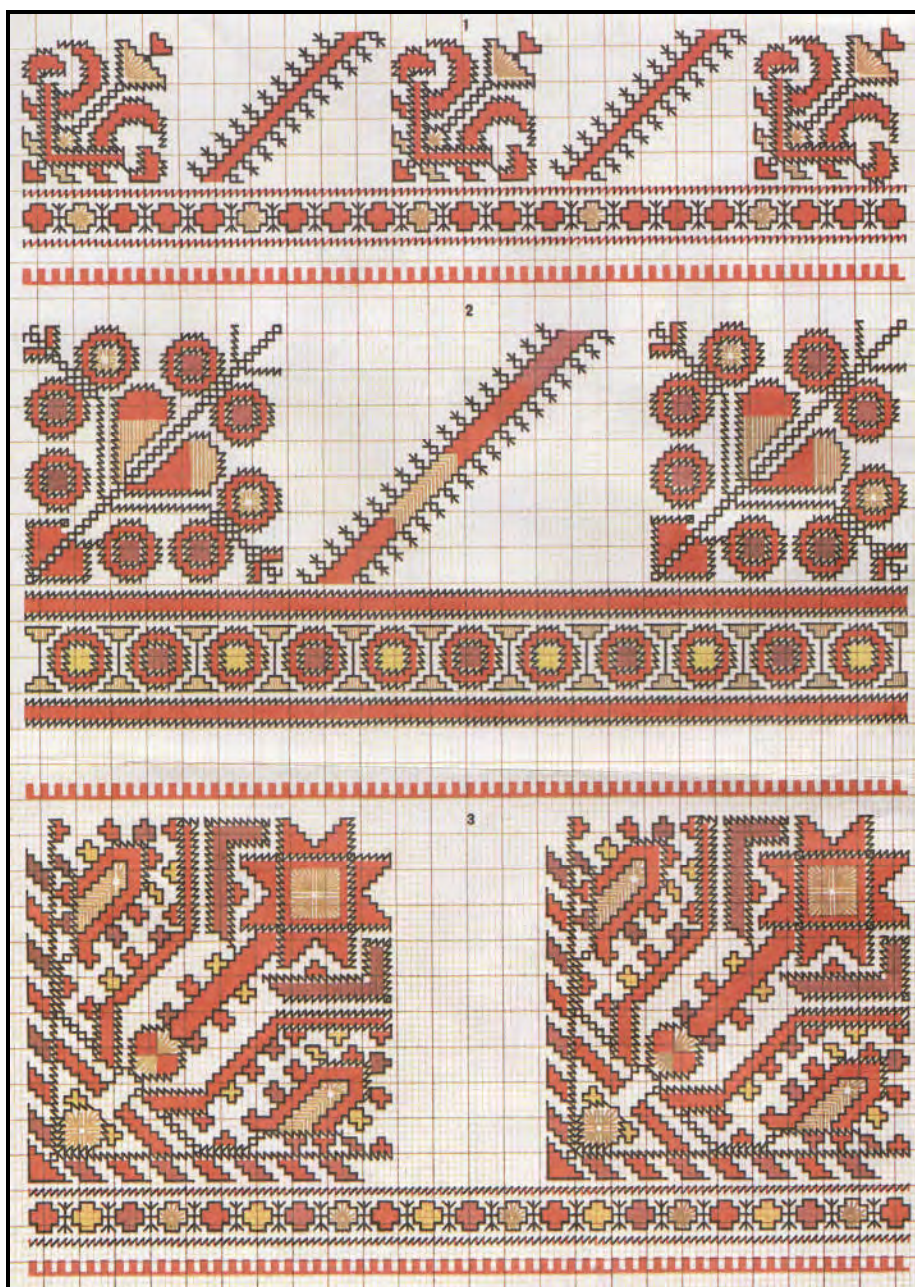
СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Tel.: (732) 441-9530 • E-mail: MariaPolanskyj@verizon.net
Maria Polanskyj, Chair

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

222 East 6th Street, New York, NY 10003
(212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at
Additional mailing offices (USPS 414-660).

*Взори до вишивання із Селетина, повіт Радівці. Надіслала Орыся Зінич.
Embroidery designs from Seletyn, Radivtsi region. Contributed by Orysia Zynycz.*